

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Lucie Matoušková

Důvody zastavení exekuce

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Tomáš Pohl

Katedra občanského práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 10. 12. 2017

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 152 256 znaků včetně mezer.

diplomantka

V Praze dne 10. 12. 2017

Děkuji panu JUDr. Tomáši Pohlovi, vedoucímu mé diplomové práce, za cenné připomínky a účinnou pomoc při zpracování.

Obsah

Úvod.....	6
1 Prameny právní úpravy.....	9
1.1 Zákonné právní předpisy.....	9
1.2 Podzákonné právní předpisy provádějící občanský soudní řád	10
1.3 Mezinárodní a evropské prameny.....	10
1.4 Nejvýznamnější novely.....	11
2 Základní terminologie.....	12
2.1 Exekuce versus výkon rozhodnutí.....	12
2.2 Vykonávací versus exekuční řízení	12
2.3 Exekuční řízení versus exekuce.....	13
3 Procesní zásady ovlivňující průběh exekučního řízení.....	14
4 Návrh na odklad/zastavení exekuce.....	15
4.1 Obsah podání.....	16
4.2 Vady podání.....	16
5 Odklad exekuce.....	17
5.1 Důvody odkladu	17
5.1.1 Odklad exekuce pro poměry povinného.....	17
5.1.2 Odklad exekuce z důvodu předpokladu jejího zastavení.....	19
5.2 Návrh na odklad	19
5.3 Účinky podaného návrhu na odklad exekuce.....	20
5.4 Rozhodnutí soudního exekutora/exekučního soudu o návrhu na odklad.....	20
5.5 Účinky odložení exekuce.....	21
6 Zastavení exekuce.....	21
6.1 Návrh na zastavení exekuce	22
6.2 Účinky podaného návrhu na zastavení exekuce	23
6.3 Rozsah zastavení.....	23
6.4 Rozhodnutí soudního exekutora o návrhu na zastavení exekuce	24
6.5 Zastavení exekuce bez podaného návrhu.....	25
6.6 Rozhodnutí exekučního soudu o zastavení exekuce.....	26
6.7 Rozhodnutí exekučního soudního exekutora/exekučního soudu o nákladech řízení	26
6.8 Účinky zastavení exekuce.....	27
7 Důvody zastavení exekuce.....	28
7.1 Důvody zastavení exekuce dle § 268 občanského soudního řádu	28
7.1.1 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř.....	28
7.1.1.1 Materiální a formální vykonatelnost exekučního titulu	29
7.1.1.2 Druhy exekučních titulů	31
7.1.1.3 Neúčinné doručení exekučního titulu	32
7.1.2 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. b) o.s.ř.....	33
7.1.3 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř.....	34
7.1.4 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. d) o.s.ř.....	34
7.1.4.1 Věci vyjmuté podle zvláštních předpisů	35
7.1.4.2 Věci vyloučené podle ust. § 322 o.s.ř.....	36
7.1.4.3 Vybraná judikatura k ust. § 322 o.s.ř.....	38
7.1.4.4 Vybraná judikatura k ust. § 317 odst. 2 o.s.ř.....	39
7.1.5 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř.....	40
7.1.6 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. f) o.s.ř.....	42
7.1.7 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř.....	44
7.1.7.1 Splnění dluhu.....	45
7.1.7.2 Započtení.....	45

7.1.8 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.....	46
7.1.8.1 Způsob vedení exekuce.....	46
7.1.8.2 Pohledávky nepodléhající exekuci.....	48
7.1.8.3 Splnění oddlužení.....	50
7.1.8.4 Započtení.....	50
7.1.8.5 Promlčení.....	50
7.1.8.6 Nedostatek součinnosti oprávněného.....	51
7.1.8.7 Vydání exekučního titulu spácháním trestného činu.....	51
7.1.8.8 Neplatné rozhodčí doložky.....	52
7.1.8.9 Bezdůvodné obohacení.....	53
7.1.8.10 Dohoda o plnění dluhu ve splátkách.....	54
7.1.8.11 Porušení ust. § 175 odst. 2 daňového řádu.....	54
7.2 Zvláštní důvody zastavení exekuce.....	55
7.2.1 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 2 o.s.ř.....	55
7.2.2 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 3 o.s.ř.....	56
7.2.3 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 290 o.s.ř.....	56
7.2.4 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 326a o.s.ř.....	58
7.2.5 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 336i odst. 2 o.s.ř.....	58
7.2.6 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 336m odst. 1 o.s.ř.....	60
7.2.7 Důvody zastavení exekuce prodejem závodu.....	60
7.2.8 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 348 odst. 3 o.s.ř.....	60
7.2.9 Ustanovení § 35 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení.....	61
8 Obrana manžela povinného.....	61
Závěr.....	65
Seznam zkratk.....	71
Seznam použitých zdrojů.....	72
Seznam příloh.....	75
Příloha č. 1 Společný dluh manželů - dluh spadá do SJM.....	76
Příloha č. 2 Výlučný dluh 1 z manželů - dluh nespadá do SJM.....	77
Příloha č. 3 Důvody pro zastavení exekuce.....	78
Důvody zastavení exekuce – abstrakt, 3 klíčová slova.....	79
Reasons for discontinuation of distraint – Abstract, 3 Keywords.....	80

Úvod

Předmětem této diplomové práce jsou důvody zastavení exekuce prováděné soudním exekutorem podle exekučního řádu. Přitom je brána v potaz stávající dvojkolejnost právní úpravy civilních exekucí a pro oba postupy se v textu používá převážně tradiční pojem civilněprocesního práva, tj. exekuce, přestože na několika místech je ponechán pojem výkonu rozhodnutí, a to zejména tam, kde je citováno ze zákona, případně tam, kde je odkazováno na judikaturu vztahující se k výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu, ale dopadající i na exekuci podle exekučního řádu.

Vzhledem k tomu, že podání návrhu na zastavení exekuce představuje v podstatě jedinou možnost obrany povinného proti zahájené exekuci, téma důvodů zastavení exekuce si dle mého názoru bezesporu zaslouží velkou pozornost.

Diplomová práce je členěna do několika kapitol a rozčleněna do dalších podkapitol. První část diplomové práce se zabývá prameny právní úpravy, přičemž je upozorněno na nejvýznamnější novely vztahující se k procesnímu institutu zastavení exekuce a následně je objasněna základní terminologie jednotlivých pojmů, jejichž významové rozlišení je pro správné pochopení řešené problematiky stěžejní.

V kapitole zaměřené na základní zásady ovlivňující průběh exekučního řízení je poukázáno především na zásady, které se uplatňují ve fázi exekučního řízení od podání návrhu na zastavení exekuce, případně jejího odkladu účastníkem až po rozhodnutí o něm nebo i tam, kde je rozhodováno o zastavení exekuce bez podaného návrhu.

Důležitou a současně praktickou částí diplomové práce je kapitola pojednávající o obsahových náležitostech návrhu na odklad/zastavení exekuce a případných vadách podání včetně postupu při jejich odstranění.

Následují dvě samostatné kapitoly zahrnující nejprve procesní institut odkladu exekuce a poté procesní institut zastavení exekuce. Oba dva mají minimálně jedno společné, a sice znamenají pro povinného možnost obrany proti zahájené exekuci. Není nic neobvyklého na tom, že povinný podá současně vedle návrhu na zastavení exekuce i návrh na její odklad, neboť jedním z důvodů pro vyhovění návrhu na odklad je mimo jiné i skutečnost, že lze očekávat zastavení exekuce.

Z tohoto důvodu se domnívám, že oba výše uvedené procesní instituty spolu neodmyslitelně souvisí a každému z nich tak věnuji samostatnou kapitolu.

Nejdůležitější částí diplomové práce je kapitola, která se soustředí na důvody zastavení exekuce. Ta na jedné straně zahrnuje obecné důvody zastavení exekuce stanovené v ust. § 268 občanského soudního řádu a na straně druhé zvláštní důvody zastavení exekuce uvedené u jednotlivých způsobů vedení exekuce. Každý důvod zastavení exekuce je podrobně rozebrán, a to zejména s odkazem na příslušnou judikaturu v některých případech ustálenou, v jiných teprve se vyvíjející. Problematice postižení majetku náležejícího do společného jmění manželů a s tím související obrany manžela povinného byla věnována samostatná kapitola.

Motivací pro zpracování tématu důvodů zastavení exekuce pro mě bylo především to, že se jedná o oblast právní úpravy, která má velmi praktický dopad, neboť podání, kterými se účastníci, zejména povinní, domáhají z různých důvodů zastavení exekuce, jsou velmi frekventovanými úkony projednávanými soudními exekutory a exekučními soudy.

Je třeba mít na paměti, že nařizování exekuce se od přijetí exekučního řádu v průběhu času měnilo. Od ledna 2013 došlo k významné změně úpravy týkající se nařizování exekuce. Původně mělo nařizování formu soudního rozhodnutí - usnesení doručovaného účastníkům, dnes jde pouze o opatření, kdy soud vydá pověření do 15 dnů, jestliže jsou splněny všechny zákonem stanovené předpoklady.¹ Pověření není soudním rozhodnutím, nedoručuje se účastníkům řízení² a nelze proti němu podat žádný opravný prostředek. Povinný se tak proti zahájenému exekučnímu řízení může bránit jedině podáním návrhu na odklad/zastavení exekuce.

Po pověření pokračuje exekuční řízení dále tak, že nejpozději do 15 dnů ode dne doručení pověření zašle exekutor oprávněnému vyrozumění o zahájení exekuce. Povinnému zašle exekutor vyrozumění nejpozději s prvním exekučním příkazem, který mu v exekučním řízení doručuje.³ Jeho prostřednictvím se povinný dozvídá, že bylo zahájeno exekuční řízení. Proti vyrozumění o zahájení exekuce nelze rovněž podat opravný prostředek. Zákon výslovně stanoví, že vyrozumění není rozhodnutím. Proti exekučnímu příkazu se povinný nemá možnost bránit podáním opravného prostředku, neboť se jedná pouze o konkretizaci způsobu provedení exekuce.⁴ Ani proti dražební vyhlášce (vyjma případu dle ust. § 338p odst. 5 o.s.ř.) není odvolání

¹ § 43 odst. 3 e.ř.

² § 43a odst. 5 e.ř.

³ § 44 odst. 1 e.ř.

⁴ § 47 odst. 5 e.ř.

přípustné.⁵ I v těchto případech přichází v úvahu jako prostředek procesní obrany povinného podání návrhu na odklad/zastavení exekuce.

Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 3. 3. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 51/05, upozornil na některá potencionální rizika, která s sebou nese platná právní úprava nepřipouštějící opravný prostředek proti exekučnímu příkazu, pokud jde o eventuální přehmaty ze strany soudního exekutora vůči povinnému: „Skutečnost, že exekutor je osobou markantně ekonomicky zainteresovanou na úspěšnosti výkonu rozhodnutí, má na jedné straně zajišťovat efektivitu exekuce, zároveň však stejná skutečnost může vést k pochybnostem zda konkrétní soudní exekutor bude za všech okolností postupovat vůči osobě dlužníka spravedlivě, a to včetně plného uplatnění zásady proporcionality zásahů státní moci do práv občanů. Uvedená pochybnost je přitom podložena reálnou zkušeností z praxe orgánů veřejné moci, včetně obecných soudů a Ústavního soudu i z praxe Veřejného ochránce práv a nevládních organizací. Neuralgickým bodem je zejména pravomoc exekutora rozhodnout o způsobu, jakým bude exekuce vedena, což se děje v exekučním příkaze ve smyslu ust. § 47 odst. 1 exekučního řádu. Nevhodným způsobem vedení exekuce je soudní exekutor bezpochyby s to zasáhnout do základních práv povinného či jiných osob (zejména do práv ve smyslu článku 10 odst. 1 a 2 a článku 11 odst. 1 a 3 Listiny).“⁶

Při zpracování diplomové práce jsem vycházela ze současné právní úpravy, příslušné judikatury a své praxe, kterou absolvuji u exekutorského úřadu. V diplomové práci je odkazováno jak na judikaturu soudů ve věcech výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu, tak i ve věcech exekuce podle exekučního řádu, neboť se řešené otázky uplatní v obou dvou režimech.

Diplomová práce si klade za cíl seznámit čtenáře s problematikou institutu odkladu, zastavení exekuce a zejména jednotlivých důvodů vedoucích k zastavení exekuce. Má poskytnout ucelený přehled pramenů právní úpravy, praktický dopad novelizovaných ustanovení včetně příslušné judikatury, která je v této oblasti velmi bohatá.

Doufám, že předmětná diplomová práce se stane užitečnou pomůckou pro všechny, koho téma důvodů zastavení exekuce zajímá, a že se stane praktickým návodem pro povinné při jejich obraně.

⁵ § 336c odst. 5 o.s.ř.

⁶ HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 101-102.

1 Prameny právní úpravy

Prameny právní úpravy exekučního řízení členíme na prameny vnitrostátní, mezinárodní a evropské. Vnitrostátní prameny zahrnují jednak ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod a jednak zákonné právní předpisy a podzákonné právní předpisy vydané na základě zmocnění v zákoně. Přestože je judikatura týkající se exekučního řízení velice rozsáhlá a plní velmi významnou roli při aplikaci zákonných norem, kdy tak dotváří objektivní právo, v českém právním řádu soudní rozhodnutí nejsou pramenem práva.⁷

1.1 Zákonné právní předpisy

Občanský soudní řád, zákon č. 99/1963 Sb. upravuje v části VI. (§ 251 - 351) vykonávací řízení, tedy nařízení a provedení výkonu rozhodnutí včetně jednotlivých způsobů výkonu rozhodnutí.

Exekuční řád, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, ve znění pozdějších předpisů upravuje exekuční řízení, které představuje alternativu k řízení vykonávacímu upravenému občanským soudním řádem. Od přijetí a účinnosti exekučního řádu existuje v českém právním řádu duální systém civilních exekucí.

Ve vztahu k obecné procesní úpravě obsažené v občanském soudním řádu je exekuční řád zvláštním zákonem. Vyjadřuje to ust. § 52 odst 1 e.ř., když uvádí, že nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu. Z uvedeného vyplývá, že občanský soudní řád má vůči exekučnímu řádu subsidiární povahu, to znamená, že se občanský soudní řád použije jen tehdy, jestliže exekuční řád sám určitou situaci neupravuje. Zde je nutno poukázat na terminologickou nepřesnost. Ta pramení z toho, že občanský soudní řád neuzivá pojem exekuce a pojmy z něho odvozené, přestože v právní teorii i praxi se tohoto pojmu běžně užívá.⁸ Exekuční řád si je v ust. § 130 vědom dvojího označování totožných institutů, neboť uvádí: „Tam, kde se ve zvláštních právních předpisech hovoří o soudním výkonu rozhodnutí nebo výkonu rozhodnutí, rozumí se tím také exekuce podle tohoto zákona. Tam, kde se ve zvláštních právních předpisech hovoří o nařízení výkonu rozhodnutí, rozumí se tím také vedení exekuce podle tohoto zákona.”

⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 30-31.

⁸ HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 17.

1.2 Podzákonné právní předpisy provádějící občanský soudní řád

Vztah speciálního právního předpisu, exekučního řádu, k obecnému právnímu předpisu, občanskému soudnímu řádu se obdobně promítá i do vzájemného vztahu podzákonných předpisů. Podle ust. § 11 vyhlášky č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti, nestanoví-li zákon nebo tato vyhláška jinak, použijí se pro postup exekutora při provádění jednotlivých způsobů exekuce přiměřeně ustanovení části deváté oddílu druhého až pátého vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.⁹

Dalšími souvisejícími předpisy k exekučnímu řádu jsou:

- vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti
- vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem
- vyhláška č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí
- nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu nepostižitelné částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižena srážkami bez omezení

1.3 Mezinárodní a evropské prameny

Základním pramenem v oblasti mezinárodního civilního procesu považujeme zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém a dvoustranné, popř. vícestranné mezinárodní smlouvy regulující vybrané otázky civilního exekučního práva.

Mezi evropské prameny exekučního práva řadíme akty sekundárního unijního práva, zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1215/2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 805/2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky.¹⁰

⁹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 412.

¹⁰ ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 4.

1.4 Nejvýznamnější novely

Občanský soudní řád bývá často novelizován. V probíhajících řízeních platí, že se ode dne účinnosti příslušné novely postupuje podle ní, nestanoví-li přechodná ustanovení nové právní úpravy něco jiného, přitom úkony již uskutečněné zůstávají v platnosti.¹¹

Novelou exekučního řádu a občanského soudního řádu č. 286/2009 Sb. s účinností od 1. 11. 2009 bylo soudnímu exekutorovi svěřeno oprávnění k rozhodování o odkladu nebo zastavení exekuce. Návrh je nově nutno adresovat soudnímu exekutorovi, nikoliv již exekučnímu soudu. Zároveň přibyl další možný způsob provedení exekuce, konkrétně zřízením exekutorského zástavního práva na nemovitosti.

Novelou exekučního řádu a občanského soudního řádu č. 396/2012 Sb. s účinností od 1. 1. 2013 bylo uzákoněno, že exekutor může exekuci odložit i bez návrhu, přičemž do té doby tak bez návrhu mohl učinit pouze soud. Zrušením fáze nařízení exekuce byl nastolen jediný opravný prostředek proti vedení exekuce, a to podání návrhu na zastavení exekuce. Novelou bylo doplněno, že návrh na zastavení exekuce musí být zdůvodněný a doplněný o listiny prokazující tvrzení obsažená v návrhu. Zavádí se nový způsob provedení exekuce pozastavením řídičského oprávnění. Bylo vloženo nové ust. § 262a odst. 3 o.s.ř., který umožnil, aby byla exekuce vedena srážkami ze mzdy nebo jiného příjmu manžela povinného, příkázáním pohledávky manžela povinného z účtu u peněžního ústavu, příkázáním jiné peněžité pohledávky manžela povinného nebo postižením jiných majetkových práv manžela povinného, a to pod podmínkou, že jde o vydobytí závazku, který patří do společného jmění manželů.

Novelou exekučního řádu a občanského soudního řádu č. 139/2015 Sb. s účinností od 1. 7. 2015 je možné pro vydobytí dluhu, pro který lze postihnout společné jmění manželů, ve vztahu k manželu povinného vydat pouze exekuční příkaz příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, a to i v řízeních zahájených do 30. 6. 2015. Novela současně přináší požadavek zkoumání obsahu zveřejněné smlouvy modifikující režim majetkového práva manželů. Dále došlo ke zrušení původně a nahrazení nově upraveného exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech v ust. § 73a e.ř.

Novelou exekučního řádu a občanského soudního řádu č. 164/2015 Sb. s účinností od 1. 9. 2015 došlo k rozšíření demonstrativního výčtu movitých věcí v ust. § 322 o.s.ř., které patří do tzv.

¹¹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 33-34.

osobní majetkové sféry povinného. Bylo stanoveno nové omezení pro dražbu nemovité věci a současně zaveden nový zvláštní důvod zastavení exekuce prodejem nemovité věci dle ust. § 336i odst. 2 o.s.ř.

2 Základní terminologie

Právní terminologie výkonu rozhodnutí a exekuce není sjednocená, což s sebou může nést určité problémy při výkladu některých pojmů. Právní teorie civilního procesu používá pro výkon rozhodnutí před soudem podle o.s.ř. vedle zákonného termínu „výkon rozhodnutí“ i pojem „exekuce“.¹²

2.1 Exekuce versus výkon rozhodnutí

Pojem exekuce pochází z latiny a znamená výkon. Exekuce a výkon rozhodnutí jsou tedy synonyma. Pojem výkon rozhodnutí přinesl občanský soudní řád z roku 1963, který nahradil dříve používaný termín exekuce. Ten se začal opět vracet do zákonů až v 90. letech.¹³ Jak je výše uvedeno, rozlišování mezi oběma pojmy komplikuje dvojkolejnost právní úpravy, která v současnosti používá oba dva pojmy, čímž se zasloužila o zneřehlednění situace. Podstatou dvojkolejnosti je, že existují 2 právní režimy, prostřednictvím nichž se lze domoci nuceného splnění povinnosti uložené exekučním titulem:

1. režim výkonu rozhodnutí realizovaný soudem podle části VI o.s.ř.,
2. režim exekuce prováděné soudními exekutory podle e.ř.

Pravomoc provádět výkon rozhodnutí/exekuci tak má v českém právním řádu soud a soudní exekutor. Na oprávněném pak závisí, který režim si zvolí.¹⁴

2.2 Vykonávací versus exekuční řízení

Vykonávací/exekuční řízení je jedním z druhů civilního procesu. Jeho význam spočívá především v tom, že v něm lze nuceně vykonat autoritativní rozhodnutí soudu vydané v nalézacím řízení,

¹² HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 207.

¹³ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 3.

¹⁴ ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 2-5.

popřípadě jiný exekuční titul než soudní rozhodnutí, např. správní rozhodnutí ukládající pokutu či notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, a to pokud nebyla dobrovolně splněna povinnost stanovená exekučním titulem. V takovém případě pak na nalézací řízení navazuje řízení vykonávací/exekuční, jehož účelem je zajistit plnění oprávněnému. Aktuálně existují dvě formy pro nucený výkon rozhodnutí. První z nich, soudní výkon rozhodnutí, probíhá u soudu podle části VI. občanského soudního řádu, druhá z nich, exekuční řízení, probíhá před pověřeným exekutorem podle exekučního řádu.¹⁵

2.3 Exekuční řízení versus exekuce

Exekuční řízení je pojmem širším než pojem exekuce. Exekuce totiž může probíhat jen v rámci exekučního řízení, zatímco exekuční řízení může probíhat i bez toho, aniž by došlo k exekuci samotné. Exekuce je přímé postižení majetkové sféry povinného, přičemž exekuční řízení tvoří procesní rámec tohoto postižení.

Procesně rozlišujeme mezi zastavením exekučního řízení a zastavením exekuce. Zastavení exekučního řízení je procesní rozhodnutí, k němuž dochází z důvodu neodstranitelného nedostatku podmínek řízení.¹⁶ Například pokud dojde ke ztrátě způsobilosti být účastníkem řízení a neexistuje osoba, na kterou by vymáhané právo přešlo (právní nástupce), exekuční řízení exekutor zastaví.¹⁷ Lze se ale setkat i s jiným přístupem, neboť někteří exekutoři v případech ztráty způsobilosti být účastníkem řízení upřednostňují jiný postup než zastavení exekuce pro nedostatek podmínky řízení, a to zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.¹⁸ Podle většinového názoru ale k zastavení exekuce dochází z jiných důvodů, pro které nemůže být exekuce provedena, než jsou procesní nedostatky řízení. Nejvyšší soud ČR ve svém usnesení ze dne 12. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1914/2016, shrnul, že: „Obecně platí, že o zastavení civilního soudního řízení pro nedostatek podmínek řízení rozhoduje soud (§ 104 odst. 2 o.s.ř., § 107 odst. 5 o.s.ř.). V exekučním řízení ale úkony, které v řízení o výkonu rozhodnutí přísluší soudu prvního stupně, činí soudní exekutor (§ 55b odst. 1 věta druhá e.ř.). Pouze jemu je tak svěřeno postavení

¹⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 42-43.

¹⁶ ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 22-42.

¹⁷ HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 72.

¹⁸ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 71.

a některá rozhodovací oprávnění srovnatelná s postavením a oprávněním soudních osob při výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu. Mezi tato rozhodovací oprávnění patří i pravomoc posuzovat, zda v exekučním řízení může pokračovat, jestliže účastník ztratí po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení dříve, než bylo řízení pravomocně skončeno (§ 107 odst. 1 o.s.ř.), jakož i pravomoc zastavit exekuční řízení, neumožňuje-li povaha věci v řízení pokračovat (§ 107 odst. 5 o.s.ř.). Proto rozhodnutí o zastavení exekučního řízení přísluší pověřenému soudnímu exekutorovi. Od institutu zastavení exekučního řízení je třeba odlišovat institut zastavení exekuce podle ustanovení § 55 e.ř. ve spojení s ustanovením § 268 o.s.ř. Nesouhlasí-li oprávněný se zastavením exekuce, požádá soudní exekutor o její zastavení exekuční soud, který může o zastavení exekuce rozhodnout i bez návrhu (§ 55 odst. 4 a 5 e.ř.). Exekučnímu soudu tedy přísluší rozhodnutí o zastavení exekuce, ovšem nikoliv už rozhodnutí o zastavení exekučního řízení.¹⁹

3 Procesní zásady ovlivňující průběh exekučního řízení

Právo na spravedlivý proces zakotvený v čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 81 a násl. Ústavy, čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod, § 4 a násl. zákoně o soudech a soudcích. Právu na spravedlivý proces odpovídá zásada ústnosti, přímosti, veřejnosti, rovnosti stran exekučního řízení, rychlosti a hospodárnosti, nezávislost a nestrannost exekučního soudu a soudního exekutora, princip zákonného soudu a zákonného soudce. Z odvětvových principů civilního procesu bychom jmenovali zejména zásadu dispoziční, zásadu legálního pořádku a významnou zásadou je také zásada ochrany povinného.²⁰

Velmi významnou zásadou ovládající exekuční řízení je zásada subsidiarity, podle které se pravidla občanského soudního řízení, pokud není stanoveno jinak, použijí i pro řízení exekuční a současně se podpůrně použijí i ty části občanského soudního řádu, které neupravují výkon rozhodnutí (zejména části třetí o.s.ř.), není-li stanoveno v části šesté o.s.ř. jinak.²¹

Při zahájení exekučního řízení se uplatňuje zásada dispoziční, kdy oprávněný má možnost adresovat jím zvolenému exekutorovi exekuční návrh. Tato zásada se pak projevuje po celé exekuční řízení, neboť oprávněný má možnost exekuční návrh rozšířit (např. dojde-li v nalézacím

¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1914/2016.

²⁰ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 44-53.

²¹ § 254 odst. 1 o.s.ř., § 52 odst. 1 e.ř.

řízení ke zvýšení vymáhaného běžného výživného) nebo navrhnout exekuční řízení částečně či zcela zastavit.²²

Exekutor je povinen vykonávat exekuční činnost nezávisle a nestranně. Pod nezávislostí výkonu exekuční činnosti rozumíme postup soudního exekutora, který není ovlivňován rozhodovací a jinou činností jiných státních orgánů. Exekutor při výkonu exekuční činnosti disponuje kompetenční autonomií, jež je omezena vázaností exekutora rozhodnutími exekučního soudu vydanými v exekučním řízení. Nestrannost exekutora je zajištěna nedostatkem jeho vnitřního psychického vztahu ke konkrétní projednávané věci a současně neexistencí okolností, které by mohly vést k pochybnostem o tom, že exekutor takový vztah k věci nemá.²³

Ve fázi provádění exekuce se uplatňuje zásada oficiality, kdy je to pouze soudní exekutor, kdo rozhoduje na základě výsledků součinností třetích osob, jakým způsobem bude exekuce provedena.²⁴

Jedním z hlavních cílů této diplomové práce je poukázat na zásadu ochrany povinného. Ten má v souladu s touto zásadou možnost obrany před exekucí, které se může domáhat podáním návrhu na odklad/zastavení exekuce, a to v zákonem stanovených případech. Projevem této zásady je přiměřenost způsobu exekuce spočívající v tom, že exekutor musí exekuci provádět postupně a přitom zvolit vhodný způsob provedení exekuce. Zákon promítá zásadu ochrany povinného například i v tom, že vypočítává věci nepodléhající exekuci movitých věcí či stanoví nezabavitelnou částku mzdy povinného.

Podle zásady legálního pořádku je exekutor při provádění jednotlivých způsobů exekuce povinen dodržovat postup stanovený právními předpisy.²⁵

4 Návrh na odklad/zastavení exekuce

Jedním z nejčastějších podání, které účastníci (zejména povinní) na svou obranu adresují pověřenému exekutorovi, jsou návrh na zastavení, případně na odklad exekuce. O právu podat návrh na odklad/zastavení exekuce se povinný mimo jiné dozví z poučení obsaženého

²² ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 344.

²³ ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 14.

²⁴ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 88.

²⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 344.

ve vyznění o zahájení exekuce, které exekutor povinnému doručuje do vlastních rukou nejpozději s prvním exekučním příkazem.²⁶

4.1 Obsah podání

Při posuzování procesních úkonů účastníků se vychází z jejich obsahu, nikoli z jejich označení. Soudní exekutor, případně exekuční soud, se tak vždy zabývá obsahem a smyslem projevu vůle účastníka, aby zjistil, o jaký úkon se jedná.²⁷ Zákon klade na obsah podání určité požadavky. Podání musí obsahovat obecné náležitosti, tzn. z podání musí být patrné, komu je určeno, kdo je činí, které věci se týká a co sleduje, musí být podepsáno a datováno.²⁸ Zákon pro některá podání určitého druhu vyžaduje další zvláštní náležitosti. Tak je tomu právě v případě návrhu na odklad/zastavení exekuce. Návrh na zastavení exekuce musí obsahovat vylíčení skutečností rozhodných pro posouzení, zda byl podán ve lhůtě (neplatí, pokud byl návrh podán ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy ke splnění vymáhané povinnosti povinnému).²⁹ K návrhu na odklad/zastavení exekuce musí být přiloženy listiny k prokázání tvrzení obsažených v návrhu.³⁰

4.2 Vady podání

Podání účastníků mohou vykazovat vady. Jedná se o neúplné podání, kdy absentuje některá obsahová náležitost stanovená zákonem pro podání. Vadou je i nesrozumitelnost (pochybnosti o obsahu podání z hlediska jeho náležitostí, kdy není možné zjistit, která tvrzení jsou pro rozhodnutí podstatná) či neurčitost podání (pochybnost o individualizaci věci, o identifikaci účastníků nebo o právních následcích, které má způsobit). Vadou jsou i zřejmé chyby v psaní, v počtech nebo jiné zřejmé nesprávnosti. Návrh na odklad/zastavení exekuce, který neobsahuje všechny náležitosti nebo který je nesrozumitelný anebo neurčitý nebo ke kterému nejsou přiloženy listiny k prokázání tvrzení obsažených v návrhu, exekutor odmítne.³¹ Ještě před odmítnutím podání má exekutor v případě návrhu na zastavení exekuce povinnost usnesením vyzvat účastníka k odstranění vad. V usnesení exekutor účastníka poučí, o tom,

²⁶ § 44 odst. 1, 2, 3 e.ř.

²⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 118-120.

²⁸ § 42 odst. 4 o.s.ř.

²⁹ § 55 odst. 2 e.ř.

³⁰ § 54 odst. 1 e.ř., § 55 odst. 2 e.ř.

³¹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 122-123.

jak je třeba provést opravu nesrozumitelného a neurčitého podání nebo doplnění neúplného podání a k tomu mu určí přiměřenou lhůtu. Podání, které není ve stanovené lhůtě přes výzvu řádně opraveno nebo doplněno, exekutor odmítne. O tomto následku musí být účastník poučen.³²

5 Odklad exekuce

Vzhledem k tomu, že exekuční řízení nelze přerušit,³³ zákon upravuje procesní institut odkladu exekuce za účelem zmírnění tvrdosti vůči povinnému. Vedle zastavení exekuce je odklad exekuce dalším důležitým procesním prostředkem ochrany povinného.

5.1 Důvody odkladu

V exekučním řádu nejsou upraveny důvody, pro které lze provedení exekuce odložit, takže se subsidiárně použije občanský soudní řád, jenž rozeznává podle uplatněných důvodů dva druhy odkladu exekuce.

5.1.1 Odklad exekuce pro poměry povinného

Za prvé provedení exekuce může být odloženo, jestliže:

- se povinný bez své viny ocitl přechodně v takovém postavení (nemoc, ztráta zaměstnání), že by neprodlený výkon rozhodnutí mohl mít pro něho nebo pro příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky a zároveň
- oprávněný není odkladem výkonu rozhodnutí vážně poškozen (např. v případě exekuce pro vymožení výživného).

Uvedené podmínky musí být splněny kumulativně. Každá z těchto podmínek musí být posouzena samostatně s přihlédnutím ke konkrétnímu případu. Vždy je ovšem třeba mít na paměti, že na jedné straně odložení exekuce chrání povinného a na druhé straně nesmíme opomenout hlavní účel exekuce spočívající v zajištění rychlé a účinné ochrany práv oprávněného, jemuž se povolením odkladu oddálí uspokojení jeho práva. Soudní exekutor/exekuční soud proto musí

³² § 43 odst. 1 a 2 o.s.ř.

³³ § 35 odst. 5 e.ř.

hodnotit obě dvě strany tak, aby ochranou práva jednoho nedošlo k újmě druhého účastníka. Odložit provedení exekuce pro poměry povinného lze pouze na návrh povinného, nikdy tak nemůže soudní exekutor/exekuční soud učinit sám bez návrhu.³⁴ Odstavec 1 vychází z principu ochrany povinného, kdy návrh na odklad pro poměry povinného smí uplatnit pouze povinný, který je fyzickou osobou. Jde o dispoziční oprávnění, které přísluší jen povinnému, a proto nemůže návrh podat ani oprávněný.³⁵

Bez své viny se povinný ocitne v nepříznivém postavení tehdy, pokud nelze shledat jeho zavinění na tomto nepříznivém postavení a zároveň povinný zachoval přiměřenou míru pečlivosti, kterou lze po něm požadovat. Například povinný se ocitne v nepříznivém postavení v důsledku vzniku škody, kterou nezpůsobil, nebo v důsledku onemocnění, přičemž lze přihlížet jen k nepříznivému postavení, v němž se povinný ocitl až po vydání exekučního titulu, neboť nepříznivé postavení povinného existující již v době vydání exekučního titulu mohlo být zohledněno právě v exekučním titulu.

Přechodný charakter znamená, že lze reálně předpokládat, že nepříznivé postavení povinného v přiměřené době pomine a bude možno v exekuci pokračovat. Chce-li být povinný se svým návrhem na odklad exekuce úspěšný, musí být zřejmá dočasnost jeho nepříznivého postavení, tzn., že se nesmí jednat o dlouhodobý, či dokonce trvalý stav. Nemůže se pro účely odkladu exekuce úspěšně dovolávat své špatné sociální situace například povinný, který je již dlouhodobě nezaměstnaný a u kterého nejsou důvody pro závěr, že by se na tomto stavu mělo něco v blízké budoucnosti změnit.³⁶

Exekuce má pro povinného vždy nepříznivé následky, proto předpokladem pro odklad exekuce je výrazně zvýšená intenzita zvláště nepříznivých následků pro povinného nebo pro příslušníky jeho rodiny právě v důsledku přechodně nepříznivého postavení, v němž se povinný ocitl.

Je třeba vždy zkoumat nejen újmu, jaká by povinnému provedením exekuce vznikla, ale zároveň zkoumat i újmu, jaká vznikne oprávněnému odkladem exekuce. Z toho vyplývá, že je vždy nutno v každém konkrétním případě posoudit, zda lze po oprávněném požadovat, aby splnění jeho nároku priznaného exekučním titulem bylo odloženo na pozdější dobu.³⁷

³⁴ § 266 odst. 1 o.s.ř.

³⁵ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 149-150.

³⁶ komentář k § 266 odst. 1, JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení (soudcovský komentář). Kniha V. § 251-376 občanského soudního řádu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016.

³⁷ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 911.

5.1.2 Odklad exekuce z důvodu předpokladu jejího zastavení

Za druhé i bez návrhu povinného (ex offa) je možné odložit provedení exekuce, lze-li očekávat, že bude exekuce zastavena.³⁸ Vždy je nutno o povolení odkladu exekuce rozhodovat na základě spolehlivých podkladů, které prokazují, že lze opravdu očekávat zastavení exekuce. Z uvedeného tedy vyplývá, že očekávání zastavení exekuce musí být reálné. Je tomu tak například v případě, kdy soud sám nařídí odklad vykonatelnosti (dovolací soud v řízení o dovolání, soud v řízení o žalobě o obnovu řízení a pro zmatečnost), nebo kde přímo ze zákona dochází k odkladu vykonatelnosti (povolením obnovy).

Odklad provedení exekuce je dočasným opatřením a ve většině případů se v exekuci pokračuje. Proto je v rozhodnutí o povolení odkladu nutno stanovit dobu, na kterou se provedení exekuce odkládá, přičemž z rozhodnutí musí být zřejmé, zda se odklad týká celé exekuce nebo jen některé části a které konkrétně. Z odůvodnění musí být rovněž patrné, zda jde o odklad exekuce podle odstavce 1 nebo 2.³⁹

5.2 Návrh na odklad

Postup při podání návrhu na odklad exekuce upravuje ust. § 54 e.ř. Aktivně legitimován k podání návrhu na odklad exekuce je pouze povinný. Ten návrh podá u pověřeného exekutora, který nejprve přezkoumá, zda obsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti a zda jsou jeho přílohou listiny k prokázání tvrzení, jimiž povinný svůj návrh odůvodňuje (znalecké posudky, lékařské zprávy, potvrzení atd.). Návrh na odklad exekuce je poměrně přísně formalizovaný co do náležitostí, které musí splňovat. Pokud by některé náležitosti chyběly, obecný režim odstraňování vad podání se neuplatní a exekutor v takovém případě nemůže vyzvat povinného ve smyslu ust. § 43 o.s.ř. k doplnění návrhu na odklad a návrh rovnou odmítne. Proti odmítavému rozhodnutí se může povinný bránit podáním odvolání, anebo může podat nový návrh na odklad.⁴⁰ Návrh na odklad exekuce co do způsobu provedení exekuce zřízením exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech podat nelze.⁴¹

³⁸ § 266 odst. 2 o.s.ř.

³⁹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 359-360.

⁴⁰ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 422.

⁴¹ § 73a odst. 4, druhá věta e.ř.

5.3 Účinky podaného návrhu na odklad exekuce

Smyslem tohoto procesního prostředku povinného k jeho ochraně je odložit provedení exekuce. Po podání návrhu na odklad exekuce až do rozhodnutí o něm nesmí exekutor činit žádné kroky vedoucí k provedení exekuce, ledaže:

- se jedná o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva
- v návrhu jsou uplatněny stejné okolnosti, o nichž již bylo v minulosti soudním exekutorem pravomocně rozhodnuto.⁴²

Exekutor však může činit úkony zjišťovacího charakteru ve vztahu k dalšímu majetku povinného anebo ve vztahu k úkonům povinného ohledně již postiženého majetku či stavu tohoto majetku.⁴³

5.4 Rozhodnutí soudního exekutora/exekučního soudu o návrhu na odklad

Pokud exekutor/exekuční soud návrhu na odklad vyhoví z důvodu podle ust. § 266 odst. 1 o.s.ř., ve výroku usnesení uvede dobu, na kterou exekuci odkládá, a to výslovným uvedením data nebo určením jiné události, např. právní mocí usnesení o zastavení exekuce. Po jejím uplynutí opět pokračuje i bez návrhu v provádění exekuce.⁴⁴ Ustanovení § 54 odst. 3 e.ř. je třeba vykládat extenzivně v tom smyslu, že platí i na jiné důvody odkladu exekuce než na odklad ze sociálních důvodů podle ust. § 266 odst. 1 o.s.ř.⁴⁵

Pokud je vykonatelnost exekučního titulu např. v důsledku projednávání mimořádného opravného prostředku odložena, exekutor/exekuční soud exekuci odloží do pravomocného skončení řízení, ve kterém soud rozhodl o odložení vykonatelnosti exekučního titulu.⁴⁶ I bez návrhu může exekutor/exekuční soud odložit provedení exekuce, lze-li očekávat, že exekuce bude zastavena.⁴⁷ Nevyhoví-li exekutor sám návrhu na odklad exekuce do 7 dnů od jeho doručení, postoupí jej společně s exekučním spisem k rozhodnutí exekučnímu soudu, který o něm rozhodne bez zbytečného odkladu, a to nejpozději do 15 dnů.⁴⁸

⁴² § 54 odst. 2 e.ř.

⁴³ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 335.

⁴⁴ § 54 odst. 3 e.ř.

⁴⁵ § 54, bod III. 4. LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský soudní řád (§ 251 až 376). Exekuční řád. Exekuční právo. Praktický komentář*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016.

⁴⁶ § 54 odst. 4 e.ř.

⁴⁷ § 54 odst. 6 e.ř.

⁴⁸ § 54 odst. 7 e.ř.

Exekuční řád umožňuje rovněž odložení exekuce na návrh povinného, pokud je u exekutora složena jistota ve výši vymáhané pohledávky, nákladů oprávněného a nákladů exekuce, a to až do pravomocného rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce podaném povinným. Nedojde-li k následnému zastavení exekuce, použije se jistota na úhradu vymáhaných nároků, jinak se vrátí složiteli jistoty.⁴⁹

5.5 Účinky odložení exekuce

Důsledkem odkladu exekuce je, že soudní exekutor nesmí nadále činit žádné úkony vedoucí k provedení exekuce, omezí se pouze na úkony administrativního charakteru, tzn., že provádí součinnosti třetích osob, odpovídá na dotazy ohledně stavu řízení či umožňuje účastníkům nahlížení do spisu.⁵⁰

V případě povolení odkladu exekuce srážkami ze mzdy z důvodu podle ust. § 266 odst. 1 o.s.ř. plátce mzdy neprovádí ze mzdy povinného srážky ode dne, kdy mu bylo doručeno usnesení o povolení odkladu, přičemž ve srážkách bude opět pokračovat v momentě, kdy doba odkladu stanovená v usnesení uplyne. Naproti tomu, pokud dojde k odkladu exekuce srážkami ze mzdy z důvodu podle ust. § 266 odst. 2 o.s.ř. provádí plátce mzdy srážky dále, zadržuje je, ale nevyplácí je soudnímu exekutorovi, resp. oprávněnému, dokud nebude odklad exekuce zrušen. V případě zastavení exekuce vyplatí plátce mzdy sražené částky povinnému.⁵¹

6 Zastavení exekuce

Zastavení exekuce je velmi významný procesní institut, jímž se končí řízení, aniž by došlo k úplnému/částečnému vymožení pohledávky, a jehož hlavním účelem je zejména ochrana povinného, a to především v situacích, kdy je exekuce nepřípustná. Původně o zastavení exekuce rozhodoval výlučně soud, novela č. 286/2009 Sb. účinná od 1. 11. 2009 svěřila rozhodování o této otázce také exekutorovi. Ten má vůči exekučnímu soudu ve stadiu, kdy je soud povolán

⁴⁹ § 54 odst. 5 e.ř.

⁵⁰ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 110.

⁵¹ § 289 odst. 2 o.s.ř.

k rozhodnutí o odkladu či zastavení exekuce, povinnost součinnosti, tj. předložit příslušný spis potřebný k rozhodnutí.⁵² K zastavení exekuce může dojít buď na návrh, nebo i bez návrhu.

6.1 Návrh na zastavení exekuce

Návrh na zastavení exekuce může povinný podat u pověřeného exekutora do 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o důvodu zastavení exekuce. Návrh musí obsahovat vylíčení skutečností rozhodných pro posouzení, zda byl podán ve výše uvedené lhůtě. Lhůta v ust. § 55 odst. 1 e.ř. je lhůtou procesní (pořádkovou), jejíž smysl spočívá v tom, že vede povinné k tomu, aby podávali návrh na zastavení exekuce včas ve lhůtě 15 dnů a exekuci neprodložovali. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 20. 2. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3439/2013, přistoupil k závěru, že: „vyplývají-li z listin předložených povinným k návrhu na zastavení exekuce skutečnosti, které jsou důvodem pro zastavení exekuce, je soud povinen k nim přihlédnout a i o opožděném návrhu věcně rozhodnout.“⁵³

Městský soud v Praze ve svém usnesení ze dne 26. 7. 2011, sp. zn. 14 Co 264/2011 uzavřel, že: „soudní exekutor není oprávněn rozhodovat o opožděnosti návrhu povinného na zastavení exekuce dle § 55 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb. V případě souhlasu oprávněného s opožděným návrhem na zastavení exekuce exekuci zastaví, při nesouhlasu oprávněného s opožděným návrhem jej postoupí k rozhodnutí exekučnímu soudu.“⁵⁴

Pokud povinný podá návrh na zastavení exekuce ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy ke splnění vymáhané povinnosti dle ust. § 46 odst. 6 e.ř. nemusí dokládat, že skutečnosti rozhodné pro zastavení exekuce uplatňuje ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy se o nich dozvěděl. Tento speciální návrh na zastavení exekuce v podstatě supluje absenci odvolání proti usnesení o nařízení exekuce, které z právní úpravy exekučního řízení vymizelo novelou č. 396/2012 Sb.

Návrh na zastavení exekuce podaný povinným přímo exekučnímu soudu předá soud neprodleně podle ust. § 55b odst. 4 e.ř. exekutorovi. Lhůta zůstává zachována, je-li úkon učiněn

⁵² HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 48.

⁵³ POLIŠENSKÁ, Petra; FEBEROVÁ Radka. *Exekuční a insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 71.

⁵⁴ HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 113.

u exekučního soudu. Vzhledem k procesní povaze lhůt stanovených v ust. § 55 odst. 1 e.ř. a ust. § 46 odst. 6 e.ř. je podle ust. § 57 odst. 3 o.s.ř. rozhodný okamžik, kdy povinný podal návrh do podatelny exekutora (exekučního soudu) anebo kdy předal návrh na zastavení k doručení s adresou exekutora (exekučního soudu).⁵⁵ Manžel povinného může podat návrh na zastavení exekuce podle § 262b občanského soudního řádu.⁵⁶

Po provedení exekuce zřízením exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech může být podán návrh na zastavení pouze k soudu.⁵⁷

6.2 Účinky podaného návrhu na zastavení exekuce

Návrh podaný ve lhůtě dle ust. § 46 odst. 6 e.ř. má s odkazem na ust. § 47 odst. 2 písm. b) e.ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 3 písm. b) e.ř. odkladný účinek v tom smyslu, že exekuce nemůže být vlivem absence doložky provedení exekuce provedena. Exekuci lze podle vydaného exekučního příkazu provést až po právní moci usnesení, kterým bude rozhodnuto o návrhu povinného podaném ve lhůtě dle ust. § 46 odst. 6 e.ř. Naproti tomu návrhu podanému po lhůtě dle ust. § 46 odst. 6 e.ř. odkladný účinek přiznat nelze.⁵⁸

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 15. 8. 2011, sp. zn. 20 Cdo 108/2010, poukazuje na to, že samotné podání návrhu na zastavení exekuce není vždy důvodem k odročení dražebního jednání. K jeho odročení je třeba přistoupit vždy, jestliže je pravděpodobné, že návrhu soud vyhoví. Podal-li oprávněný návrh na zastavení exekuce z důvodu, že mu povinný vymáhanou pohledávku uhradil, soudní exekutor měl dražební jednání odročit, a pokud tak neučinil, pak při provádění dražby došlo k porušení zákona.⁵⁹

6.3 Rozsah zastavení

Exekuci lze zastavit zčásti, týká-li se nařízené exekuce některý z důvodů zastavení jen zčásti (např. oprávněný navrhne zastavit exekuci jen pro určitou peněžitou částku) nebo byla-li nařízena v rozsahu širším, než jaký stačí k uspokojení oprávněného (exekuce k vymožení peněžité

⁵⁵ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 341.

⁵⁶ § 55 odst. 1 e.ř.

⁵⁷ § 73a odst. 11 e.ř.

⁵⁸ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 127.

⁵⁹ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 224-225.

pohledávky byla vedena více způsoby, ačkoliv postačí jen jeden z nich).⁶⁰ K zastavení exekuce tedy může dojít v celém rozsahu nebo pouze částečně v odpovídajícím rozsahu. Pro některé důvody uvedené v ust. § 268 o.s.ř. lze zastavit exekuci zcela, např. § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř. a některé z nich umožňují jen zastavení exekuce prováděné jedním ze způsobů, např. ust. § 268 odst. 1 písm. d) o.s.ř.

6.4 Rozhodnutí soudního exekutora o návrhu na zastavení exekuce

Nestanoví-li exekuční řád jinak, je exekutor oprávněn vykonat všechny úkony, které občanský soudní řád a další právní předpisy jinak svěřují při provedení výkonu rozhodnutí soudu, soudci, vykonavateli nebo jinému zaměstnanci soudu.⁶¹ Úkony exekutora se považují za úkony exekučního soudu.⁶² Z výše uvedeného tedy vyplývá, že rozhodnutí exekutora je postaveno na roveň rozhodnutí soudu prvního stupně, soudu okresního/obvodního. Při rozhodování postupuje exekutor obdobně podle občanského soudního řádu. Exekutor při rozhodování činí úkony, které v řízení o výkon rozhodnutí přísluší soudu prvního stupně. Nestanoví-li exekuční řád jinak, exekutor rozhoduje usnesením, které doručí účastníkům řízení a dalším osobám, o jejichž návrzích a právech a povinnostech rozhoduje. Exekutor rozhoduje bez jednání, nestanoví-li občanský soudní řád jinak.⁶³

Existují tři možnosti, jak může exekutor s návrhem na zastavení exekuce naložit. Za prvé exekutor návrh na zastavení exekuce odmítne dle ust. § 55 odst. 2 e.ř., pokud:

- neobsahuje zákonem požadované náležitosti,
- je nesrozumitelný,
- je neurčitý,
- nejsou k němu přiloženy listiny k prokázání tvrzení obsažených v návrhu,
- byl podán opožděně.

Účastník se proti takovému odmítnutí může bránit podáním řádného opravného prostředku - odvoláním. Exekutor pak napadené rozhodnutí zruší a věc postoupí k vyřízení exekučnímu soudu.⁶⁴

⁶⁰ § 268 odst. 4 o.s.ř.

⁶¹ § 52 odst. 2 e.ř.

⁶² § 28 odst. 1 e.ř.

⁶³ § 55b e.ř.

⁶⁴ § 55 odst. 2 e.ř.

Za druhé v případě, že návrh na zastavení exekuce nemá žádné vady, které by bylo nutno odstranit, exekutor do 15 dnů od doručení návrhu vyzve oprávněného, aby vyjádřil, zda s návrhem souhlasí. Když oprávněný vyjádří se zastavením exekuce svůj souhlas, exekutor návrhu na zastavení exekuce vyhová, a to do 30 dnů od marného uplynutí lhůty k vyjádření nebo od doručení souhlasného vyjádření, nastalo-li dříve.⁶⁵ Délka lhůty, kterou exekutor poskytne účastníkům k vyjádření, není v zákoně stanovena a exekutor ji stanoví s ohledem na obsah návrhu na zastavení a komplikovanost exekuce. K žádosti účastníka může exekutor lhůtu z důležitých důvodů prodloužit. Do výzvy k vyjádření může být připojena doložka dle ust. § 101 odst. 4 o.s.ř., podle níž v případě, že se oprávněný do 30 dnů od doručení výzvy nevyjádří, exekutor vychází z toho, že oprávněný s návrhem souhlasí. Jestliže oprávněný s návrhem nesouhlasí, měl by se k návrhu vyjádřit a současně předložit listiny k prokázání svých tvrzení. Exekutor následně postoupí návrh na zastavení společně s předkládací zprávou a exekučním spisem k rozhodnutí exekučnímu soudu.⁶⁶

6.5 Zastavení exekuce bez podaného návrhu

Exekutor může o zastavení exekuce dokonce rozhodnout i sám, aniž by účastník podal návrh na zastavení exekuce, ovšem jen za předpokladu, že se zastavením oprávněný souhlasí. Exekutor využívá možnosti rozhodnout o zastavení exekuce bez návrhu nejčastěji tam, kde průběh exekuce nasvědčuje tomu, že je exekuce bezvýsledná, povinný zcela nemajetný a vedení exekuce by vedlo pouze k navyšování nákladů exekuce, což by bylo v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení. V případě, že oprávněný se zastavením nesouhlasí, věc postoupí exekučnímu soudu,⁶⁷ který může o zastavení exekuce rozhodnout i bez návrhu z některého z důvodů v ust. § 268 o.s.ř.⁶⁸ Exekutor také exekuci zastaví z důvodu dle ust. § 55 odst. 6 e.ř., tedy pokud oprávněný nesloží přiměřenou zálohu na náklady exekuce. Exekutor exekuci nezastaví pouze tehdy, jsou-li splněny podmínky pro osvobození oprávněného podle zvláštního právního předpisu nebo je-li vymáháno výživné na nezletilé dítě.

⁶⁵ § 55 odst. 3 e.ř.

⁶⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 342-343.

⁶⁷ § 55 odst. 4 e.ř.

⁶⁸ § 55 odst. 5 e.ř.

6.6 Rozhodnutí exekučního soudu o zastavení exekuce

Zastavovací důvody dle ust. § 268 odst. 1 písm. g) a h) vyžadují konat zpravidla jednání, neboť je třeba provést dokazování ke zjištění sporných skutečností.⁶⁹ Exekuční soud rozhoduje vždy usnesením.⁷⁰ Věcně příslušným exekučním soudem v prvním stupni je vždy okresní/obvodní soud. Místně příslušným exekučním soudem je soud, v jehož obvodu má povinný jako fyzická osoba místo svého trvalého pobytu, u cizince místo jeho pobytu na území České republiky. Je-li povinný právnickou osobou, je místně příslušným soud, v jehož obvodu má povinný své sídlo. Nemá-li povinný jakožto fyzická osoba v České republice místo trvalého pobytu nebo místo pobytu nebo nemá-li povinný, který je právnickou osobou, sídlo v České republice, je místně příslušným soud, v jehož obvodu má povinný majetek. Je-li místně příslušných několik soudů, je místně příslušným ten soud, jehož název je první v abecedním, případně číselném pořadí.⁷¹ O odvolání rozhoduje nadřízený krajský/městský soud. Soud prvního stupně má možnost rozhodnutí sám přímo změnit prostřednictvím autoremedury, pokud odvolání v plném rozsahu vyhoví.⁷²

6.7 Rozhodnutí exekučního soudního exekutora/exekučního soudu o nákladech řízení

Je třeba mít na paměti, že exekutor se pověřuje nejen k vymožení pohledávky oprávněného včetně jejího příslušenství, ale rovněž k vymožení nákladů exekuce, které vznikají soudnímu exekutorovi. Z tohoto důvodu exekuční soud exekuci na návrh účastníků nezastaví, nejsou-li zaplacený náklady exekuce.⁷³ Toto pravidlo ovšem nelze bezmezně uplatňovat ve všech případech. Ze soudní judikatury např. vyplývá, že exekuce bude z důvodu podle ust. § 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř. zastavena vždy.⁷⁴

V případě zastavení exekuce je třeba se vždy zabývat otázkou nákladů exekučního řízení. Náklady exekučního řízení exekuční řád rozlišuje podle ust. § 87 odst. 1 e.ř. na náklady exekuce, které zahrnují odměnu a náhrady exekutora, a dle odst. 2 téhož ustanovení na náhradu nákladů

⁶⁹ § 269 odst. 2 o.s.ř.

⁷⁰ § 254 odst. 1 o.s.ř.

⁷¹ § 45 e.ř.

⁷² ZÁHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 357.

⁷³ § 55a e.ř.

⁷⁴ HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 114.

oprávněného.⁷⁵ Při rozhodování o otázce, komu právo na náhradu nákladů řízení přiznat a komu naopak povinnost k jejich náhradě uložit, je vždy nutno přihlídnout k tomu, z jakého důvodu k zastavení exekuce došlo a zejména musíme posoudit procesní zavinění účastníků při vedení exekuce. Dojde-li k zastavení exekuce, hradí náklady exekuce a náklady účastníků ten, který zastavení zavinil.⁷⁶ Procesní zavinění na straně oprávněného by bylo dáno, pokud by oprávněný nezachoval takovou míru pečlivosti, kterou bylo možno na něm požadovat. Zaviněně by se například oprávněný zachoval, kdyby podal exekuční návrh, přestože povinný svou povinnost uloženou mu exekučním titulem splnil dobrovolně ještě před podáním exekučního návrhu. Naopak procesní zavinění na straně povinného nastane, jestliže povinný plnil teprve až poté, co mu bylo doručeno vyrozumění o zahájení exekuce.⁷⁷ Nejvyšší soud v usnesení ze dne 14. 5. 2014, sp. zn. 21 Cdo 402/2014, dovolil, že dojde-li k zastavení exekuce z důvodu, exekuční titul nebyl materiálně a formálně vykonatelný, neboť jej vydal orgán, který k tomu neměl pravomoc, vyplývá z toho zcela jednoznačně procesní zavinění oprávněného na zastavení exekuce, jelikož oprávněný nepostupoval pečlivě, když podal exekuční návrh podle nevykonatelného exekučního titulu vydaného rozhodcem určeným podle netransparentních pravidel pro výběr rozhodce.⁷⁸

6.8 Účinky zastavení exekuce

Zastavením exekuce zaniká exekutorovi oprávnění k vedení exekuce⁷⁹ a dále zanikají účinky všech vydaných exekučních příkazů,⁸⁰ konkrétně účinky inhibitoria, tj. zákazu nakládání s majetkem povinného.

Dojde-li ke skončení exekuce v důsledku jejího zastavení, exekutor obeznámí subjekty, kterým je povinen doručit exekuční příkaz, a dále subjekty, kterým byly v exekučním řízení uloženy

⁷⁵ HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 155.

⁷⁶ § 89 e.ř.

⁷⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 367-368.

⁷⁸ POLIŠENSKÁ, Petra; FEBEROVÁ Radka. *Exekuční a insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 42-43.

⁷⁹ § 51 písm. b) e.ř.

⁸⁰ § 47 odst. 7 e.ř.

povinnosti (např. peněžní ústav nebo plátce mzdy). Účastníkům exekučního řízení oznámení o skončení exekuce zašle pouze tehdy, pokud o to výslovně požádají.⁸¹

7 Důvody zastavení exekuce

V průběhu exekučního řízení se mohou objevit určité okolnosti, pro které nelze v exekuci dále pokračovat nebo pro které se další pokračování exekuce stává nepřijatelným. Důvody, pro které může být exekuce zastavena v exekučním řízení podle exekučního řádu jsou totožné s těmi, které upravuje občanský soudní řád pro soudní výkon rozhodnutí, přičemž subsidiární použití občanského soudního řádu je dáno ust. § 52 odst. 1 a § 130 e.ř. Jedná se o obecné důvody upravené v ust. § 268 odst. 1 písm. a) - h) o.s.ř. a dále speciální důvody uvedené u jednotlivých způsobů výkonu rozhodnutí v občanském soudním řádu, např. ust. § 268 odst. 2 a 3, § 290 o.s.ř., 326a o.s.ř., § 336m odst. 1 o.s.ř., § 338w odst. 3, § 338za odst. 1 o.s.ř. a § 348 odst. 3 o.s.ř. nebo upravené v jiných právních předpisech, např. § 35 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení.⁸²

7.1 Důvody zastavení exekuce dle § 268 občanského soudního řádu

Obecné důvody, pro které může soudní exekutor/exekuční soud exekuci zastavit, jsou upraveny v ust. § 268 o.s.ř. Uvedené ustanovení uvádí pod odstavcem 1 písmeny a) až h) jednotlivé zastavovací důvody, které se vztahují na všechny způsoby vedení exekuce.

7.1.1 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř.

„Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže byl nařízen, ačkoli se rozhodnutí dosud nestalo vykonatelným.“

Dopadá na situace, kdy po pověření exekutora vyjde najevo, že exekuční titul není po formální nebo materiální stránce vykonatelný. Jestliže má povinný v úmyslu namítat vady exekučního titulu, měl by podat žalobu na obnovu původního nalézacího řízení, v němž byl exekuční titul

⁸¹ HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 98-99.

⁸² ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 424.

vydán, a současně podat návrh na odklad/zastavení exekuce.⁸³ Sám exekutor/exekuční soud může přistoupit k zastavení exekuce podle písm. a) i bez návrhu, aniž by vyčkával na to, že povinný podá návrh na zastavení exekuce z důvodu nevykonatelnosti exekučního titulu, popřípadě jeho neexistence. Zpravidla ovšem vyjdou najevo tyto okolnosti teprve na základě upozornění povinného. K těmto situacím by ale docházet nemělo, neboť existenci exekučního titulu a jeho vykonatelnosti zkoumá exekuční soud předtím, než vydá pověření exekutora. Přesto se ale může stát, že je exekuční titul opatřen potvrzením o vykonatelnosti vydaným na základě chybných úvah. Týká se to hlavně nedostatků doručování exekučního titulu, kdy soud vyznačí doložku právní moci a vykonatelnosti, přestože pro účinné doručení nebyly splněny zákonné předpoklady. Bude-li pak skutečně prokázáno, že doručení exekučního titulu nelze považovat za řádné a účinné, pak to znamená, že exekuční titul nemohl nabýt právní moci a ani se nemohl stát vykonatelným, přestože byl opatřen doložkou vykonatelnosti.⁸⁴

7.1.1.1 Materiální a formální vykonatelnost exekučního titulu

Exekuční titul představuje základní podmínku, bez níž nelze exekuční řízení zahájit. Exekuční titul v podstatě propojuje nalézací řízení s řízením exekučním, neboť je výsledkem nalézacího řízení, jehož předmětem je uložení splnění určité povinnosti. V případě jejího nesplnění má věřitel - oprávněný z exekučního titulu možnost domáhat se svého práva proti dlužníkovi - povinnému cestou exekučního řízení, jehož cílem je vynucení uložené a dobrovolně nesplněné povinnosti. Exekuční titul musí být vydán orgánem k tomu oprávněným, mít zákonem předepsanou formu a náležitosti materiálního a formálního charakteru. Exekuční titul, který současně nesplňuje materiální a formální náležitosti, není vykonatelný a nemůže být způsobitelným podkladem pro exekuční vymáhání.⁸⁵ Naopak je-li exekuční titul vykonatelný, je možné na jeho základě vést exekuci a jeho splnění vynutit proti vůli povinného.

Materiální vykonatelnost předpokládá, že exekuční titul obsahuje přesnou identifikaci oprávněného a povinného, přesné vymezení práva a jemu odpovídající povinnosti na plnění (materiální náležitost). Neobsahuje-li exekuční titul určení lhůty ke splnění povinnosti,

⁸³ HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 80.

⁸⁴ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 161.

⁸⁵ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 60-64.

má se za to, že povinnosti uložené exekučním titulem je třeba splnit do 3 dnů. Jedná-li se o vyklizení bytu, je stanovena lhůta 15 dnů od právní moci rozhodnutí (formální náležitost).⁸⁶ V případě, že exekuční titul výše uvedené náležitosti nemá, je to důvod k zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř.⁸⁷

Formální vykonatelnost znamená, že každý exekuční titul musí být opatřen potvrzením (tzv. doložkou) o jeho (formální) vykonatelnosti. Soudní exekutor, popř. exekuční soud, musí mít relevantní zdroj, z něž vyplývá tato vlastnost exekučního titulu. Potvrzením o vykonatelnosti opatří exekuční titul podle § 40 odst. 1 písm. a) až c), e) a f) ten orgán, který ho vydal, u smírů a dohod pak ten orgán, který je schválil.⁸⁸ Vykonatelnost exekučního titulu musí být dána už v době zahájení exekučního řízení, jinak nemůže být podkladem pro provedení exekuce. Ze závěrů usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2009, sp. zn. 20 Cdo 1102/2007 vyplývá, že: „Okolnosti významné pro závěr, že je podkladové rozhodnutí vykonatelné (případně nikoliv), zjišťuje soud (exekutor) i v případě, že je opatřeno tzv. doložkou vykonatelnosti, jestliže její správnost je účastníkem zpochybněna. Vyvstanou-li pochybnosti o tom, zda se exekuční titul stal vykonatelným, zejména zda byl řádně doručen povinnému, je soud (exekutor) oprávněn (a povinen) provést potřebná zjištění⁸⁹, např. exekuční soud si vyžádá spis o řízení, v němž byl exekuční titul vydán. Zjistí-li pak exekuční soud, že exekuční titul nebyl řádně doručen, není jeho úkolem takový stav napravit, neboť k jeho řádnému doručení může dojít pouze v tom řízení, v němž byl vydán.⁹⁰

Podobně Nejvyšší soud v usnesení ze dne 15. 9. 2009, sp. zn. 20 Cdo 1373/2008, zdůraznil, že orgán vykonávající rozhodnutí - soud (exekutor) je vždy oprávněn a povinen zkoumat, zda jsou splněny předpoklady pro formální a materiální vykonatelnost exekučního titulu. Předpokladem pro formální vykonatelnost exekučního titulu je korektně vyznačená doložka vykonatelnosti, která se odvíjí mj. od procesně správného doručení exekučního titulu účastníkům.⁹¹

⁸⁶ § 40 odst. 2 e.ř.

⁸⁷ ZÁHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 349-350.

⁸⁸ § 41 e.ř.

⁸⁹ HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 80.

⁹⁰ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 835.

⁹¹ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 39.

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 22. 9. 2008, sp. zn. 20 Cdo 2706/2007, shrnul, že zastavit exekuci podle písmene a) je namístě zejména tehdy, jestliže existující exekuční titul je způsobilý (formální) vykonatelnosti nabýt, ale dosud se tak nestalo (např. proto, že nebylo doručeno těm, kterým se jeho stejnopis doručit musí nebo proto, že sice doručeno bylo, ale neuplynula lhůta k plnění). Rozhodnutí vydané v občanském soudním řízení ukládající zaplacení peněžité částky musí splňovat podmínku formální vykonatelnosti v době, kdy je exekuční řízení zahájeno. Případný nedostatek jeho doručení povinnému nemůže odstranit sám exekuční soud.⁹²

7.1.1.2 Druhy exekučních titulů

Demonstrativní výčet exekučních titulů je uveden v ust. § 40 odst. 1 e.ř a není zcela shodný s výčtem obsaženým v ust. § 274 o.s.ř.

Exekučním titulem je:

- a) vykonatelné rozhodnutí soudu nebo exekutora, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek,
- b) vykonatelné rozhodnutí soudu a jiného orgánu činného v trestním řízení, pokud přiznává právo nebo postihuje majetek,
- c) vykonatelný rozhodčí nález,
- d) notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný podle zvláštního právního předpisu,
- e) vykonatelné rozhodnutí a jiný exekuční titul orgánu veřejné moci,
- f) jiná vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon.

Exekuční titul, kterým je notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, není rozhodnutím a nemá ani účinky, které zákon s rozhodnutím spojuje. Jedná se o veřejnou listinu, která není vybavena účinky právní moci a závaznosti.⁹³ Pokud nebudou splněny podmínky stanovené takovým zápisem, tak první den po splnění je možné bez dalšího podat exekuční návrh.

Novela č. 396/2012 sice odňala soudním exekutorům možnost sepisovat exekutorské zápisy se svolením k vykonatelnosti, ovšem dle přechodného ustanovení novely č. 396/2012 jsou exekučním titulem i exekutorské zápisy se svolením k vykonatelnosti sepsané do dne nabytí účinnosti novely.

⁹² KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 352.

⁹³ § 71a zák. č. 358/1992 Sb., notářský řád.

Exekuční tituly, které spadají do kategorie podle písm. e), představují zejména rozhodnutí správních orgánů vydávaná podle správního řádu, rozhodnutí vydávaná Českým telekomunikačním úřadem, platební výměry zdravotních pojišťoven, platební výměr a výkaz nedoplatků vydávaný Českou správou sociálního zabezpečení.

Co se týče exekučních titulů dle písm. f), jejichž výkon výslovně připouští i jiný zákon, jde o tituly, které nejsou v ust. § 40 odst. 1 e.ř. explicitně uvedeny, ale stanoví je jiný zákon, předpisy evropského práva či mezinárodní smlouvy. Písmeno f) tak dává možnost i do budoucna pružně rozšiřovat exekuční tituly, které přinesou další zákony.⁹⁴

7.1.1.3 Neúčinné doručení exekučního titulu

Právní moc a vykonatelnost jsou základními vlastnostmi vydaného rozhodnutí. Rozlišujeme dvě složky právní moci - materiální a formální. Materiální právní moc představuje závaznost rozhodnutí a jeho nezměnitelnost, která způsobuje překážku věci pravomocně rozhoduté (res iudicata) bránící novému projednání věci. Formální právní moc znamená, že pravomocné rozhodnutí je konečné a již se nelze proti němu bránit řádným opravným prostředkem. Aby rozhodnutí nabylo právní moci a vyvolalo tak výše uvedené účinky, musí být řádně doručeno. Pravidla doručování stanoví zákon, jsou tak mimo jiné zajištěny záruky spravedlivého procesu. Ustanovení § 45 o.s.ř. upravuje jednotlivé způsoby doručování a jejich pořadí, které je nutno dodržet. Vykonatelnost umožňuje, aby povinnost uložená rozhodnutím byla vynucena i proti vůli povinného účastníka. Rozhodnutí ukládající povinnost k plnění nabývá vykonatelnosti, jakmile uplyne lhůta k dobrovolnému plnění (pariční lhůta). Naopak rozhodnutí, které neukládá povinnost k plnění, je vykonatelné v okamžiku právní moci. Některá rozhodnutí jsou předběžně vykonatelná, pak vykonatelnost nastává před právní mocí.⁹⁵

Exekuční titul musí být vykonatelný již v době, kdy je exekuční řízení zahájeno, tj. ke dni, kdy exekuční návrh došel exekutorovi. Nabytí vykonatelnosti až v průběhu exekučního řízení nestačí, neboť v takových případech by oprávněný mohl získat neoprávněné výhody při uspokojování své pohledávky na úkor těch oprávněných, kteří návrh podali až poté, co se exekuční titul stal vykonatelným.⁹⁶

⁹⁴ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 62-63.

⁹⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 148-150.

⁹⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 234.

7.1.2 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. b) o.s.ř.

„Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže rozhodnutí, které je podkladem výkonu, bylo po nařízení výkonu zrušeno nebo se stalo neúčinným.“

K zastavení exekuce podle písm. b) může dojít jak na návrh, tak i bez návrhu. Prakticky jde o případy, kdy po pověření soudního exekutora byl exekuční titul zrušen v rámci dovolacího řízení či řízení o zmatečnosti. Neúčinným by pak například mohl být exekuční titul ukládající povinnost k placení výživného, pokud bylo následně pravomocně popřeno otcovství povinného.⁹⁷ Jestliže dojde ke zrušení rozhodnutí, které má být nuceně vykonáno, pak další vedení exekuce ztrácí své opodstatnění. Zákon v takové situaci nařizuje exekuci zastavit. K zastavení exekuce z uvedeného důvodu dochází jen tam, kde byl exekuční titul zrušen po vydání pověření. Pokud by byl zrušen ještě před vydáním pověření, pak k pověření exekutora nemělo vůbec dojít. Přesto se tak může stát, jestliže exekučnímu soudu v době vydání pověření nebyla známa okolnost, že tu chyběl základní předpoklad - existence rozhodnutí, které je podkladem výkonu.⁹⁸ Podle písmene b) je dán důvod pro zastavení exekuce i tehdy, pokud se exekuční titul stal před pověřením nebo se stane po pověření ze zákona nebo v důsledku jiného rozhodnutí či právní skutečnosti neúčinným. Na rozdíl od zrušení rozhodnutí, kdy rozhodnutí přestává existovat, neúčinné rozhodnutí zůstává po formální stránce stále platné a existuje dále, ale je již nezpůsobilým podkladem pro vymáhání jím uložené povinnosti, neboť svou právní účinnost ztratilo (např. ust. § 77 odst. 1 o.s.ř.).⁹⁹ Ztrátou účinnosti exekučního titulu se zabýval Nejvyšší soud ČR v usnesení ze dne 23. 6. 2009, sp. zn. 20 Cdo 5478/2007, kde shrnul, že: „Zánik předběžného opatření způsobuje, že usnesení, jímž bylo předběžné opatření nařízeno, pozbývá právní účinnosti, jinými slovy stává se neúčinným. Neúčinný titul sice nebyl (jiným rozhodnutím nebo ze zákona) zrušen, resp. nenastaly účinky, jež se tomu kladou naroveň, pročež

⁹⁷ ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 45.

⁹⁸ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 162.

⁹⁹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 345.

jako takový existuje dále, avšak pozbyl způsobilosti mít vliv na ty právní vztahy, k jejichž regulaci původně sloužil.”¹⁰⁰

7.1.3 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

„Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže zastavení výkonu rozhodnutí navrhl ten, kdo navrhl jeho nařízení.“

Tento zastavovací důvod může uplatnit jen oprávněný, a to bez uvedení důvodů kdykoliv poté, co bylo vydáno pověření exekutora k vedení exekuce. Oprávněný není při podání návrhu na zastavení exekuce vázán žádnou lhůtou. Exekuce nemůže být vedena proti vůli oprávněného, a pokud oprávněný navrhne zastavení exekuce sám svým vlastním procesním úkonem, musí exekutor exekuci zastavit. Jde o jeden z projevů dispoziční zásady v exekučním řízení. Z návrhu na zastavení exekuce podle písm. c) musí přímo vyplývat, že oprávněný projevuje vůli, aby byla exekuce skutečně zastavena a aby v ní nebylo dále pokračováno.¹⁰¹

Podle ust. § 55a e.ř. na návrh oprávněného nelze exekuci zastavit, pokud nejsou zaplaceny i náklady exekuce. Proto tam, kde oprávněný navrhne zastavení exekuce s odůvodněním, že povinným byla povinnost splněna oprávněnému a byly uhrazeny i jeho náklady, je třeba vždy zkoumat, zda byly zaplaceny i náklady exekuce. V opačném případě bude exekuce zastavena jen částečně a ponechá se v běhu pro náklady exekuce, pro jejichž vymožení je exekuce rovněž vedena.¹⁰²

7.1.4 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. d) o.s.ř.

„Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže výkon rozhodnutí postihuje věci, které jsou z něho podle § 321 a 322 vyloučeny nebo majetek, ze kterého nelze vymáhanou pohledávku uspokojit.“

Podstatou uplatnění tohoto důvodu zastavení je, že do protokolu o soupisu movitých věcí nemohou být zahrnuty věci nepodléhající výkonu rozhodnutí.

¹⁰⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 6. 2009, sp. zn. 20 Cdo 5478/2007.

¹⁰¹ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 163-164.

¹⁰² KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 346.

7.1.4.1 Věci vyjmuté podle zvláštních předpisů

Exekucí nemohou být postiženy věci, jejichž prodej je podle zvláštních předpisů zakázán nebo které podle zvláštních předpisů výkonu rozhodnutí nepodléhají.¹⁰³ Zvláštní zákony zakazují prodej věcí, které jsou extra commercium, tzn., že vlastnické právo k nim nemůže být předmětem smluvního, nuceného převodu a ani vlastnického práva.¹⁰⁴ Takovými právními předpisy jsou například:

- zákon č. 539/1992 Sb., trestní zákon, který v ust. § 38 stanoví zákaz prodeje úředně neoznačeného zboží,
- zákon č. 114/1992 Sb., zákon o ochraně přírody a krajiny, který v ust. § 5a odst. 2 stanoví zákaz prodeje živých nebo mrtvých ptáků a jakýchkoliv snadno rozpoznatelných částí ptáků nebo výrobků z ptáků,
- zákon č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy, který v ust. § 19 odst. 1 stanoví zákaz prodeje výrobků z některých tuleních mláďat,
- zákon č. 166/1999 Sb., veterinární zákon, který v ust. § 54 odst. 1 stanoví zákaz prodeje zvířat či živočišných produktů v důsledku mimořádného veterinárního opatření.

Příkladem právních předpisů upravujících věci nepodléhají výkonu rozhodnutí (exekuci) jsou:

- zákon České národní rady č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, který v ust. 10a odst. 6 stanoví, že peněžní prostředky uložené na zvláštním vázaném účtu a státní dluhopisy vedené na samostatném účtu podle odstavce 5 nepodléhají výkonu rozhodnutí ani exekuci,
- zákon č. 44/1988 Sb., horní zákon, který v ust. § 37a odst. 6 stanoví, že peněžní prostředky či jiná aktiva umístěná k tíži zvláštního vázaného účtu podle odstavce 5 nepodléhají výkonu rozhodnutí ani exekuci,
- zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, který v ust. § 26 odst. 2 stanoví, že majetková práva autora nelze postihnout výkonem rozhodnutí.

¹⁰³ § 321 o.s.ř.

¹⁰⁴ ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 89.

7.1.4.2 Věci vyloučené podle ust. § 322 o.s.ř.

Druhou skupinu věcí, které nelze postihnout, zákon uvádí negativním výčtem v ust. § 322 odst. 1 o.s.ř., podle něhož: „Z věcí, které jsou ve vlastnictví povinného nebo ve společném jmění povinného a jeho manžela, se nemůže týkat výkon rozhodnutí těch, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů, jakož i jiných věcí, jejichž prodej by byl v rozporu s dobrými mravy a jejichž počet a hodnota odpovídá obvyklým majetkovým poměrům.”

Ust. § 322 odst 1 o.s.ř. je doplněno odstavcem druhým téhož ustanovení, jež obsahuje demonstrativní výčet:

- a) běžné oděvní součásti, včetně prádla a obuvi,
- b) obvyklé vybavení domácnosti, zejména lůžko, stůl, židle, kuchyňská linka, kuchyňské nářadí a nádobí, lednička, sporák, vařič, pračka, vytápěcí těleso, palivo, příkrývka a ložní prádlo, pokud hodnota takové věci zjevně nepřesahuje cenu obvyklého vybavení domácnosti,
- c) studijní a náboženská literatura, školní potřeby a dětské hračky,
- d) snubní prsten, písemnosti osobní povahy, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se povinného nebo členů jeho rodiny a nosiče dat těchto záznamů, pokud nelze takové záznamy přenést na jiný nosič dat, a jiné předměty podobné povahy,
- e) zdravotnické potřeby a jiné věci, které povinný nebo člen jeho domácnosti potřebuje vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě (charakter zdravotnické potřeby, kterou nelze postihnout splňuje odborná pomůcka zakoupená ve zdravotnických potřebách na písemné doporučení ošetřujícího lékaře nebo na předpis),
- f) hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu (viz ust. § 2 zákona o životním a existenčním minimu),
- g) zvířata, u nichž hospodářský efekt není hlavním účelem chovu a která slouží člověku jako jeho společník.

První dva odstavce se týkají pouze fyzických osob a určují limity exekuce z pohledu jejich možných dopadů do osobní sféry povinného. Exekuce se nemůže týkat věcí, jejichž prodej by povinnému přivodil obtíže ohrožující fyzickou existenci jeho samotného či jeho rodiny a uvrhl jej do podmínek, které by bylo třeba v kontextu aktuální hmotné a kulturní úrovně společnosti považovat za nelidské či povinného nepřiměřeně postihující. Tyto limity jsou v prvním odstavci

vymezeny obecně a v odstavci druhém příkladmo vyjmenovány. Druhý odstavec dostal současnou podobu novelizací zákonem č. 164/2015 Sb. V reakci na občasná excesy, ke kterým docházelo v některých exekucích prováděných soudními exekutory, byl výčet příkladmo vyjmenovaných věcí, jejichž postižení je vyloučeno, nutno rozšířit, a to především v případě věcí tvořících obvyklé vybavení domácnosti.

Odst. třetí téhož ustanovení se vztahuje na povinného podnikatele (fyzickou nebo právnickou osobu), jemuž nelze postihnout věci, které nezbytně nutně potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti. Pro určení, které věci jsou nezbytné k tomu, aby mohl výkon podnikatelské činnosti pokračovat a které naopak nejsou a lze je proto exekučně postihnout, je nutno vždy přihlídnout k okolnostem konkrétního případu, tj. předmětu podnikání, velikosti závodu, počtu zaměstnanců atd. Přitom není žádoucí jakkoliv rozšiřující výklad tohoto odstavce. Smyslem není zachování podnikatelských aktivit povinného v nezměněné podobě, ale pouze v minimálním možném rozsahu, v jakém lze podnikatelskou činnost ještě smysluplně provozovat. Má-li povinný více předmětů podnikatelské činnosti, pak postačí, když exekucí nejsou postiženy věci umožňující podnikání alespoň v jednom z nich. Pokud by však bez provádění základní činnosti povinný nemohl provádět činnosti ostatní, nelze postihnout věci sloužící k podnikání v činnosti základní.¹⁰⁵

Z výkonu rozhodnutí jsou dle odstavce čtvrtého téhož ustanovení vyloučeny technické prostředky, na nichž se podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu) vede evidence investičních nástrojů nebo se uchovávají dokumenty týkající se údajů v této evidenci, a dále technické prostředky sloužící k poskytování údajů o vlastních investičních nástrojů podle zvláštního právního předpisu. Jedná se o hardware (např. PC, server) a software, prostřednictvím kterého dochází k takové evidenci.¹⁰⁶

Z výkonu rozhodnutí jsou dále dle odstavce pátého téhož ustanovení vyloučeny věci, které povinný nabyl jako substituční jmění, tedy majetek nabývaný dědicem v dědictví, ohledně kterého však zůstavitel nařídil, že po smrti dědice či i v jiných případech má přejít na svěřenského nástupce jako následného dědice. To neplatí, má-li povinný právo s věcí volně nakládat nebo jde-li o výkon rozhodnutí, kterým jsou vymáhány zůstavitelovy dluhy nebo dluhy související s nutnou správou věcí nabytých jako substituční jmění.

¹⁰⁵ komentář k § 322 odst. 1 a 2, JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení (soudcovský komentář). Kniha V. §251-376 občanského soudního řádu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016.

¹⁰⁶ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 204 - 205.

Výše uvedená omezení podle ust. § 322 o.s.ř. se neuplatní v případě, že jde o věci, které povinný nabyl z majetkového prospěchu získaného úmyslným trestným činem, pro něž byl pravomocně odsouzen a současně pokud z tohoto trestného činu vznikla oprávněnému škoda.¹⁰⁷

Pokud by exekutor postihoval věci, které exekuci dle výše uvedených ustanovení nepodléhají, povinný má možnost bránit se podáním návrhu na (částečné) zastavení exekuce, kdy musí být taková exekuce zastavena.

7.1.4.3 Vybraná judikatura k ust. § 322 o.s.ř.

Krajský soud v Ústí nad Labem vyslovil v rozsudku ze dne 17. 10. 2005, sp. zn. 10 Co 932/2004, názor, že ani věc představující obvyklé vybavení domácnosti nemusí být z výkonu rozhodnutí vyloučena, bude-li v konkrétní věci osvědčeno, že tuto věc povinný objektivně nezbytně nepotřebuje k uspokojování potřeb svých nebo jeho rodiny.¹⁰⁸

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 26. 2. 2004, sp. zn. 20 Cdo 180/2003, ve vztahu k postižení věci tvořících obvyklé vybavení domácnosti judikoval, že i když jsou určité věci se zřetelem k aktuálním sociálním standardům součástí tzv. obvyklého vybavení domácnosti, ještě neznamená, že jsou věcmi nezbytně potřebnými a nemusí být z výkonu vyloučeny, jestliže jsou současně věcmi k uspokojování potřeb povinného zbytnými. Okolnost, že tyto věci byly dosud povinným užívány běžně a přirozeně není významná. Měřítko nezbytnosti se totiž neodvíjí pouze od četnosti a způsobu užívání věci, nýbrž má základ v posouzení, zda lze na povinném požadovat, aby se při uspokojování základních životních potřeb svých a své rodiny bez uvedených věcí obešel, případně je uspokojoval na kvalitativně nižší úrovni. Výkonem rozhodnutí tedy nelze postihnout jen takový majetek, který slouží k uspokojování těch životních potřeb, které lze hodnotit jako základní.¹⁰⁹

Nejvyšší soud dospěl v usnesení ze dne 15. 7. 2010, sp. zn. 20 Cdo 3244/2008, k závěru, že ustanovení § 322 o.s.ř. vyjadřuje princip ochrany povinného při výkonu rozhodnutí, přičemž tato ochrana je limitována účelem řízení, tj. vymožením plnění uloženého povinnému exekučním titulem. Ustanovení § 322 o.s.ř. je proto třeba vykládat restriktivně a podřadit pod ně pouze věci,

¹⁰⁷ § 322 odst. 7 o.s.ř.

¹⁰⁸ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 233.

¹⁰⁹ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 167.

keré povinný nemůže postrádat, aniž by tím byla snížena jeho lidská důstojnost. Restriktivně je třeba vykládat i zákaz exekučního prodeje věcí, jenž by byl v rozporu s morálními pravidly. Zákon příkladmo uvádí snubní prsten, písemnosti osobní povahy, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se povinného nebo členů jeho rodiny jakožto věci, k nimž má povinný silný osobní vztah a jejichž přechod do vlastnictví jiné osoby by byl z etického hlediska nevhodný. Soud s ohledem na výše učiněné závěry uzavřel, že obraz, který představuje památku povinného na manželství a který zobrazuje místo bydliště povinného, k němuž má povinný silné citové pouto, nelze zařadit mezi věci uvedené v ust. § 322 odst. 2 o.s.ř.¹¹⁰

Podle závěrů učiněných Nejvyšším soudem v usnesení ze dne 19. 6. 2002, sp. zn. 20 Cdo 1766/2001, povinný, který je podnikatelem, k výkonu své podnikatelské činnosti vymezené předmětem podnikání nezbytně nutně potřebuje jen takové věci, které mu alespoň v minimálním rozsahu umožní pokračovat v podnikání. Případné obtíže ekonomického a organizačního charakteru, k nimž by postižením věcí podnikatele mohlo dojít, nejsou významné. Rozhodující je, že další pokračování podnikání povinného není vyloučeno. Pojem nezbytně nutné potřeby tedy znamená, že povinnému musí být zachován majetek, který mu umožní, byť v minimálním rozsahu, nadále provozovat podnikatelskou činnost.¹¹¹

7.1.4.4 Vybraná judikatura k ust. § 317 odst. 2 o.s.ř.

Z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.3. 2011, sp. zn. 20 Cdo 4105/2009, vyplývá, že dávky vyplacené podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, nelze postihnout exekucí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu ani příkázáním jiných peněžitých pohledávek. Peníze vyplacené jako dávky pomoci v hmotné nouzi mají sloužit výhradně k účelu, k jakému byly vyplaceny, tj. k zajištění základních životních potřeb příjemce a jeho rodiny. Pouhou výplatou dávky neztrácejí svůj charakter, ten pozbudou až později, co budou směněny za něco jiného, popř. stanou se úsporou. Navíc ustanovení § 321 o.s.ř. výslovně zakazuje exekucí postihnout věci, jimiž jsou i hotové peníze, které podle zvláštních předpisů exekuci nepodléhají.

¹¹⁰ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 231-232.

¹¹¹ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 168-169.

Podle zvláštního právního předpisu - zákona č. 111/2006 Sb. je postih peněz představujících dávku pomoci v hmotné nouzi exekucí vyloučen.¹¹²

7.1.5 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř.

„Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů.“

Jedná se v praxi z mého pohledu o nejčastější důvod uplatňovaný povinným. V současné době totiž prudce stoupá počet marných exekucí, kdy majetek povinného nestačí ani na úhradu nákladů exekuce. Není snadné jednoznačně odpovědět na otázku, jak řešit situace, kdy je možné odůvodněně předpokládat, že povinný v budoucnosti nabude majetek, tedy zda v takových případech exekuci zastavit a čekat, až oprávněný podá opětovně exekuční návrh, nebo exekuci nezastavit a nechat účinky arrestatoria a inhibitoria v platnosti. Soudní exekutor/exekuční soud musí vždy v konkrétním případě zvážit okolnosti řešeného případu a posoudit situaci se zřetelem k základním procesním principům a zásadám. Na jedné straně povinný nesmí být postižený exekucí více, než je nevyhnutelné, a na straně druhé je zájem oprávněného na pokračování exekuce, protože zastavením exekuce oprávněný riskuje ztrátu pořadí v určitých případech a také promlčení judikovaného nároku v případě, kdy po zastavení exekuce uplyne promlčecí lhůta.¹¹³

Exekutor má postupovat v exekuci rychle a účelně.¹¹⁴ Účelnost je naplněna, pokud exekutor provádí exekuci pouze tehdy, je-li zřejmé, že postižením majetku povinného bude dosaženo výtěžku, který převyšuje náklady exekuce. V opačném případě je nutno exekuci zastavit.¹¹⁵

Písmeno e) pamatuje na situaci, kdy po provedení úkonů směřujících ke zjištění majetku povinného není zjištěn žádný majetek povinného nebo je jeho hodnota nedostačující ke krytí nákladů exekuce a jeho realizace by vedla jen ke zvýšení nákladů, které nemohou být z výtěžku kryty (princip procesní autonomie). V takovém případě exekutor sám exekuci zastaví. Neposkytnutí informací o majetku povinného oprávněným ještě nepředstavuje důvod k tomu,

¹¹² KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 231.

¹¹³ § 269 bod II. 6. LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský soudní řád (§ 251 až 376). Exekuční řád. Exekuční právo. Praktický komentář*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016.

¹¹⁴ § 46 odst. 1 e.ř.

¹¹⁵ HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 98.

aby exekutor zastavil exekuci dle písm. e). K důvodnému podání podnětu k zastavení exekuce ze strany exekutora samotná absence či neposkytnutí součinnosti oprávněným nestačí. Exekutor by za této situace měl provést dostupná šetření o majetku povinného v rozsahu rozumně odpovídajícím povaze věci. Teprve, když se i poté ukáže být pátrání po postižitelném majetku povinného bezvysledné, je namístě exekuci zastavit.¹¹⁶

Soudu podá exekutor podnět k zastavení exekuce jen tehdy, pokud se zastavením nesouhlasí oprávněný. V podnětu uvede, jaké konkrétní úkony provedl ke zjištění majetku povinného a s jakým výsledkem, popř. z čeho odvodil hodnotu zjištěného majetku. Nesouhlasí-li oprávněný se zastavením exekuce, protože majetek byl exekutorem zjištěn nedostatečně, soud jej vyzve, aby uvedl, které další úkony mají být ke zjištění majetku povinného provedeny, a posoudí jejich možnou úspěšnost předtím, než exekuci zastaví nebo exekutora vyzve, aby v exekuci pokračoval.¹¹⁷

Krajský soud v Plzni v usnesení ze dne 18. 3. 2011, sp. zn. 61 Co 81/2011 uzavřel, že: „Exekutor je aktivně legitimován k podání návrhu na zastavení exekuce, domnívá-li se, že průběh exekuce ukazuje, že výtěžek, kterého by exekucí bylo dosaženo, nepostačí ani ke krytí nákladů exekuce. Exekutor sice není účastníkem exekučního řízení, avšak pro účely rozhodování o návrhu exekutora na zastavení exekuce je nutno exekutorovi přiznat postavení účastníka řízení, a to obdobně jako v případě rozhodování soudu o nákladech exekuce při zastavení exekuce dle ust. § 89 e.ř. Exekutor má rovněž právo podat odvolání vůči usnesení, jímž soud jeho návrhu na zastavení exekuce nevyhověl.“¹¹⁸

Pokud je návrh na zastavení exekuce pro nemajetnost podán povinným, soud se jím i tak musí zabývat. V takovém případě si soud vyžádá od pověřeného exekutora zprávu o zjištěném majetku povinného, výši již vymoženého plnění a nákladů exekuce a jeho stanovisko k návrhu povinného. Kdyby tak soud neučinil, rozhodoval by tak na základě neúplného skutkového zjištění a takové rozhodnutí by proto mělo být zrušeno. Uvedené závěry vyplývají z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2012, sp. zn. 20 Cdo 3118/2010.¹¹⁹

¹¹⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 319.

¹¹⁷ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 346.

¹¹⁸ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 326-328.

¹¹⁹ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 172.

Lze shrnout, že zastavení exekuce z důvodu dle ustanovení § 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř. nebude přicházet v úvahu, pokud se povinný stále nachází v produktivním věku, kdy je schopen zapojit se do pracovního procesu a měl by se tak postupně stát solventním. Je zde totiž dána možnost pro vymožení exekuce srážkami ze mzdy, případně posléze důchodu povinného. Stejně tak nelze vyloučit ani možné budoucí nabytí majetku povinným v dědickém řízení či darování.

V této souvislosti je nutno odkázat na ustálenou judikaturu, podle které pro provádění exekuce není rozhodující aktuální stav majetkových poměrů povinného, tedy případná současná nemajetnost povinného, ale je třeba vzít v úvahu jistý výhled do budoucna. Případnou nemajetnost povinného tak s ohledem na rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp. zn. 20 Cdo 1062/2005, prohlásí později až soudní exekutor a podá tak návrh oprávněnému.¹²⁰ Dle judikatury Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 20 Cdo 5293/2007, z povahy exekuce podle zákona č. 120/2011 Sb. vyplývá s ohledem na odlišnost exekuce od soudního výkonu rozhodnutí, že podnět k zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř. z důvodu nemajetnosti nepodává povinný, nýbrž soudní exekutor.¹²¹

Pokud bylo exekuční řízení v téže věci zastaveno pro nemajetnost, nebrání tato skutečnost oprávněnému, aby opětovně podal exekuční návrh v téže věci, ale to pouze za předpokladu, že promlčecí lhůta judikovaného nároku je zachována.¹²²

7.1.6 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. f) o.s.ř.

„Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže bylo pravomocně rozhodnuto, že výkon rozhodnutí postihuje majetek, k němuž má někdo právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí (§ 267).“

Obecným pravidlem pro exekuci, která má postihnout povinného, je to, že má být prováděna z majetku povinného. Jak při exekuci prodejem movitých věcí, tak i prodejem nemovitostí má jít o prodej věcí patřících povinnému. Jestliže by exekucí měl být postižen majetek třetí osoby, která má k věci právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí, zejména právo vlastnické, je takový výkon relativně nepřipustný. Třetí osoba se může domáhat ochrany svých práv, pokud chce dosáhnout toho, aby její věc byla z exekuce vyloučena. Podle ust. § 267 o.s.ř. právo k majetku, které

¹²⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 10. 2006, sp. zn. 20 Cdo 1062/2005.

¹²¹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 3. 2008, sp. zn. 20 Cdo 5293/2007.

¹²² WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 78.

nepřipouští výkon rozhodnutí, lze uplatnit vůči oprávněnému návrhem na vyloučení majetku z výkonu rozhodnutí v řízení podle třetí části občanského soudního řádu.¹²³

K (částečnému) zastavení exekuce podle tohoto důvodu dojde po právní moci rozhodnutí nalézacího soudu o vyloučení majetku třetí osoby z výkonu, čehož se třetí osoba domáhala vylučovací (excindační) žalobou podanou proti oprávněnému.¹²⁴ Tento důvod zastavení tedy nejprve předpokládá řízení o excindační žalobě, kterou se žalobce domáhá vyslovení nepřipustnosti exekuce na věc, ke které má žalobce právo nepřipouštět exekuci. Může se totiž stát, že exekutor postihne i věci, které povinnému ve skutečnosti nepatří, ale které má povinný pouze v držbě nebo jen v detenci. Zákon totiž vychází z domněnky, že věci, které má povinný v držbě, jsou jeho majetkem. Soudní exekutor neřeší hmotněprávní otázky týkající se vlastnického práva povinného a třetí osoby, je proto na třetí osobě, aby se bránila excindační žalobou.¹²⁵ Rozsudek vydaný v nalézacím řízení o excindační žalobě, který vysloví, že určitá věc se vylučuje z exekuce, je důvodem k (částečnému) zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. f) o.s.ř. ohledně majetkových hodnot z exekuce pravomocně vyloučených. Naopak byla-li excindační žaloba pravomocně zamítnuta, je tím řečeno, že exekuce na vylučovanou věc je přípustná.

Pro úplnost nutno dodat, že do účinnosti novely provedené zákonem č. 139/2015 Sb., tedy do 30. 6. 2015 sloužila vylučovací žaloba i k obraně manžela povinného v případech, kdy byl exekucí postižen jeho výlučný majetek či majetek, který patřil do společného jmění manželů anebo se považoval za majetek patřící do společného jmění povinného a jeho manžela, avšak vymáhanou pohledávku nebylo možno z tohoto majetku uspokojit. V současnosti je obrana manžela povinného pro všechny uvedené případy upravena v ust. § 262b, která jej neodkazuje na podání vylučovací žaloby, ale umožňuje mu bránit se v exekučním řízení návrhem na (částečné) zastavení exekuce.¹²⁶

¹²³ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 168.

¹²⁴ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 364-365.

¹²⁵ ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 57-59.

¹²⁶ komentář k § 267, JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení (soudcovský komentář). Kniha V. §251-376 občanského soudního řádu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016.

7.1.7 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř.

„Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, ledaže byl tento výkon rozhodnutí již proveden; bylo-li právo přiznáno rozsudkem pro zmeškání, bude výkon rozhodnutí zastaven i tehdy, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku.“

V praxi jde nejčastěji o situace, kdy povinný ve svém podání se brání proti exekuci tím, že vymáhanou pohledávku nebo její část zaplatil.

Podle písmene g) lze zastavit exekuci, pokud po vydání exekučního titulu právo jím přiznané zaniklo jinak než vynucením povinnosti v rámci exekuce. U rozsudku pro zmeškání lze zastavit exekuci podle písmene g) i tehdy, pokud k zániku práva došlo ještě před jeho vydáním.¹²⁷

Exekuční řízení nemůže být vedeno k nucenému vymáhání již neexistujícího zaniklého práva přiznaného exekučním titulem. Takový výkon by byl nepřipustný. Po vydání exekučního titulu mohou nastat právní skutečnosti, které způsobují zánik práva přiznaného v exekučním titulu. Důvody zániku práva přiznaného exekučním titulem jsou upraveny hmotným právem.¹²⁸ Podle občanského zákoníku způsobuje zánik závazku například splnění dluhu,¹²⁹ dohoda,¹³⁰ započtení.¹³¹ V exekučním řízení se přihlíží jen k takovému zániku vymáhaného práva, ke kterému došlo až po vydání exekučního titulu. Ke skutečnostem, které měly za následek zánik práva a které nastaly před vydáním exekučního titulu, nelze v exekuci přihlížet, neboť tyto skutečnosti povinný měl možnost uplatnit v rámci své obrany v nalézacím řízení. Exekuční soud totiž není soudem přezkumným ve vztahu k nalézacímu řízení. Výjimku tvoří rozsudek pro zmeškání, kdy bude exekuce zastavena i tehdy, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku. Soudní exekutor a soud po podání exekučního návrhu presumují správnost tvrzení oprávněného uvedeného v exekučním návrhu, z čehož plyne, že ex offo nezkoumají, zda-li ze strany povinného došlo k řádnému dobrovolnému plnění zcela nebo částečně. V případě, že se tak stalo, má povinný možnost podat návrh na zastavení exekuce podle písmene g).¹³² Nejvyšší soud ČR v usnesení ze dne 27. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3542/2012, uvedl,

¹²⁷ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 347.

¹²⁸ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 361.

¹²⁹ § 1908 a násl. o.z.

¹³⁰ § 1981 o.z.

¹³¹ § 1982 a násl. o.z.

¹³² WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 76.

že o dobrovolné plnění, jehož důsledkem je zastavení výkonu rozhodnutí (exekuce) podle ust. § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř., jde jen tehdy, jestliže k němu ze strany povinného došlo mimo rámec výkonu rozhodnutí (exekuce).¹³³

7.1.7.1 Splnění dluhu

Nejčastějším důvodem zániku vymáhaného práva je splnění dluhu, přičemž se nejedná o splnění, které se uskutečnilo v rámci prováděné exekuce. Splněním ve smyslu zastavovacího důvodu podle písmene g) se rozumí splnění, které uskutečnil povinný po vydání exekučního titulu mimo rámec exekuce.¹³⁴

7.1.7.2 Započtení

Dojde-li k zániku vymáhaného práva započtením, není podstatné, zda vzájemná pohledávka povinného uplatněná vůči oprávněnému námitkou započtení vznikla před vydáním exekučního titulu nebo až po jeho vydání. Zánik práva způsobí sice kompenzační projev, avšak nastává okamžikem, kdy se obě pohledávky setkaly. Setkala-li se pohledávka přiznaná oprávněnému exekučním titulem s pohledávkou povinného až po vydání exekučního titulu, je namístě exekuci zastavit podle písmene g). Došlo-li však k setkání pohledávek před vydáním exekučního titulu, bude to důvodem pro zastavení exekuce podle písmene h).¹³⁵

Nejvyšší soud ČR v usnesení ze dne 22. 6. 2005, sp. zn. 20 Cdo 1380/2004, konstatoval, že: „Z toho, že povinný může vznést námitku započtení vzájemné pohledávky v exekuci, aniž by musel svůj nárok uplatnit samostatnou žalobou, vyplývá, že tato pohledávka nemusí být judikátní (přiznaná soudním rozhodnutím nebo jiným titulem), a má-li základ v soukromoprávním vztahu účastníků, může jít nejen o pohledávku vyplývající z právního úkonu, ale i o pohledávku opírající se o jinou právní skutečnost (např. ex delicto). Posuzování důvodnosti námitky započtení vzájemné pohledávky povinného vůči oprávněnému znamená, že soud v řízení o návrhu na zastavení exekuce způsoby vlastními pro řízení uvedené v § 120 odst. 2 o.s.ř. zjišťuje, zda tvrzená pohledávka vznikla, zda byl učiněn kompenzační projev,

¹³³ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3542/2012.

¹³⁴ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 171-173.

¹³⁵ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 945.

zda (a kdy) se obě pohledávky setkaly a v jakém rozsahu. Za tím účelem je exekuční soud rovněž povinen nařídít jednání, k němuž je třeba předvolat účastníky a všechny, jejichž přítomnosti je třeba (§ 115 odst. 1, § 254 odst. 1, věta první, § 269 odst. 2 o.s.ř.). To, že tvrzená pohledávka není judikátní, popř. nevychází z dvoustranného právního úkonu účastníků, a že je tudíž sporná, nezbavuje soud povinnosti najisto postavit, zda jsou splněny předpoklady, s nimiž objektivní právo spojuje zánik závazku.¹³⁶

7.1.8 Zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.

„Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže výkon rozhodnutí je nepřijatelný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.“

Ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. je formulováno bez bližšího vymezení, protože má umožnit zastavení exekuce všude tam, kde z jiných důvodů než uvedených pod písm. a) až g) je třeba považovat exekuci za nepřijatelnou.¹³⁷ Výčet případů, kdy je tu jiný důvod, pro který nelze rozhodnutí vykonat, není proto úplný a zahrnuje různé důvody, které se mohou v praxi uplatnit.

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 27. 9. 2000, sp. zn. 20 Cdo 1508/98, uvedl, že z povahy věci musí jít o takové okolnosti, pro které další provádění výkonu je způsobitelné založit kolizi s procesními zásadami, na nichž je výkon rozhodnutí vybudován, anebo je protichůdné účelu, který se jím sleduje, totiž zajistit splnění povinnosti vyplývající z vykonávatelného titulu. Z požadavku, aby byl výkon prohlášen za nepřijatelný, plyne, že musí jít o okolnosti, které se v uvedených směrech vyznačují odpovídající relevancí, resp. působí intenzivně a v podstatné míře. Přirozeným smyslem výkonu totiž je, aby byl proveden, nikoli zastaven.¹³⁸

7.1.8.1 Způsob vedení exekuce

Poté, co je exekutorovi doručeno pověření k vedení exekuce, rozhodne podle vlastní úvahy či na návrh oprávněného, jakým způsobem či způsoby bude exekuce provedena, a to tak, že vydá

¹³⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 6. 2005, sp. zn. 20 Cdo 1380/2004.

¹³⁷ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 155.

¹³⁸ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 180.

exekuční příkaz(y) s uvedením konkrétního způsobu provedení exekuce.¹³⁹ Způsob provedení exekuce definuje ust. § 58 e.ř. Soudní exekutor může exekuci provést jen způsoby uvedenými v exekučním řádu. Při výkonu exekuční činnosti je vázaný jen Ústavou České republiky, zákony, jinými právními předpisy a rozhodnutími soudu vydanými v řízení o výkonu rozhodnutí a exekučním řízení.¹⁴⁰ Zajistit majetek k provedení exekuce může nejvýše v rozsahu bezpečně postačujícím k uhrazení vymáhané pohledávky, jejího příslušenství včetně příslušenství, které se pravděpodobně stane splatným po dobu trvání exekuce, pravděpodobných nákladů oprávněného a pravděpodobných nákladů exekuce.¹⁴¹ Z toho limitu vyplývá, že zvolený způsob provedení exekuce musí být přiměřený k vymáhané pohledávce a respektovat tak zásadu ochrany povinného. Pořadí způsobů provedení exekuce určuje odst. 2 uvedeného ustanovení: „Nepostačuje-li jeden ze způsobů provedení exekuce k uspokojení oprávněného, lze exekuci v jednom exekučním řízení provést více způsoby, popřípadě i všemi zákonem stanovenými způsoby. K provedení exekuce více nebo všemi zákonem stanovenými způsoby lze přistoupit současně nebo postupně. Nebrání-li to účelu exekuce, provede se exekuce ukládající zaplacení peněžité částky postupně:

- a) příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, nepostačuje-li to, pak příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu,
- b) příkázáním jiné peněžité pohledávky s výjimkou pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, postižením jiných majetkových práv, srážkami ze mzdy a jiných příjmů, správou nemovité věci nebo pozastavením řídičského oprávnění, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmena a),
- c) prodejem movitých věcí, prodejem nemovitých věcí, které povinný nepoužívá k bydlení sebe a své rodiny, postižením závodu nebo příkázáním pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) a b),
- d) prodejem nemovitých věcí, které povinný používá k bydlení sebe a své rodiny, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) až c).”

¹³⁹ HLAUSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 100.

¹⁴⁰ § 2 odst. 1 e.ř.

¹⁴¹ § 58 odst. 1 e.ř.

Způsob provedení exekuce určí exekutor. Na návrh povinného nebo s jeho souhlasem lze exekuci provést i v jiném pořadí, než stanoví odstavec 2 písm. a) až d).¹⁴²

V ust. § 59 e.ř. jsou taxativně vyjmenovány všechny způsoby provedení exekuce, které může exekutor zvolit k vymožení peněžitého (odst. 1) i nepeněžitého (odst. 2) plnění.

Soudní exekutor musí tedy vždy vycházet z principu přiměřenosti vedení exekuce, tzn., že exekutor postihne majetek povinného jen v takovém rozsahu, aby po jeho zpeněžení postačil na úhradu vymáhané pohledávky a nákladů exekuce. Právě pro případ nepřiměřenosti exekuce a nevhodně zvoleného způsobu provedení exekuce je zde dána možnost bránit se podáním návrhu na (částečné) zastavení dle písm. h).

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2013, sp. zn. IV ÚS 3115/12 postup exekutora, který nařídí exekuci prakticky na celý majetek povinného pro částku 5.075,00 Kč, je prima facie šikanózní, neproporcionální a tím i nezákonný a neústavní, zjevně nasvědčující zásahu do základního práva na ochranu vlastnictví zaručeného čl. 11 Listiny základních práv a svobod, resp. na pokojné užívání majetku dle čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, jakož i základního práva na soukromý život zaručeného čl. 10 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.¹⁴³

7.1.8.2 Pohledávky nepodléhající exekuci

Pod písmeno h) lze pořadit i případy postižení pohledávek, které jsou z exekuce vyloučeny. Zákon stanoví, které prostředky na účtu povinného nepodléhají výkonu rozhodnutí/exekuci. Jedná se o:

- peněžní prostředky, které jsou povinným určeny pro výplatu mezd (platů), náhrad mezd (platů) a dalších plnění, která nahrazují odměnu za práci, jeho zaměstnancům, splatných ve výplatním termínu nejbližší následujícím po dni, kdy bylo peněžnímu ústavu doručeno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí¹⁴⁴

¹⁴² § 58 odst. 3 e.ř.

¹⁴³ HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, s. 100-102.

¹⁴⁴ § 304a odst. 1 o.s.ř.

- peněžní prostředky, o nichž právní předpisy stanoví, že mohou být použity jen k určitému účelu,¹⁴⁵ např. některé dotace¹⁴⁶
- pohledávky náhrady, kterou podle pojistné smlouvy vyplácí pojišťovna, má-li být náhrady použito k novému vybudování nebo k opravě budovy¹⁴⁷
- peněžité dávky sociální péče (příspěvek na mobilitu, příspěvek na zvláštní pomůcku), dávky pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc), z dávek státní sociální podpory příspěvek na bydlení a jednorázově vyplácené dávky státní sociální podpory a pěstounské péče¹⁴⁸
- pohledávky, které povinný nabyt jako substituční jmění, to neplatí, má-li povinný právo s pohledávkou volně nakládat nebo jde-li o exekuci, kterou jsou vymáhány zůstavitelovy dluhy nebo dluhy související s nutnou správou věcí nabytých jako substituční jmění¹⁴⁹
- peněžní prostředky do výše dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů¹⁵⁰
- peněžní prostředky, které jsou předmětem finančního zajištění podle zvláštního právního předpisu - např. zákon č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění nebo podle zahraniční úpravy, pokud by bylo exekucí negativně zasaženo do výkonu práv a povinností z finančního zajištění¹⁵¹

Nejvyšší soud ČR v usnesení ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. 20 Cdo 4105/2009, uzavřel, že: „Dávky vyplacené podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, nelze postihnout exekucí. Peníze, které oprávněný vyplatí jako dávky pomoci v hmotné nouzi, mají sloužit výhradně k zajištění základních životních potřeb příjemce a jeho rodiny a jako takové požívají ochrany před exekucí. Pouhou výplatou dávky neztrácejí svůj charakter, ten pozbudou až později, co budou směněny za něco jiného, popř. stanou se úsporou. Exekucí nemohou být postiženy věci, které podle zvláštních předpisů exekuci nepodléhají. Podle zvláštního předpisu pak exekuci nepodléhají dávky pomoci v hmotné nouzi.“¹⁵²

¹⁴⁵ § 310 o.s.ř.

¹⁴⁶ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 379.

¹⁴⁷ § 317 odst. 1 o.s.ř.

¹⁴⁸ § 317 odst. 2 o.s.ř.

¹⁴⁹ § 317 odst. 3 o.s.ř.

¹⁵⁰ § 304b odst. 1 o.s.ř.

¹⁵¹ § 317 odst. 4 o.s.ř.

¹⁵² Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. 20 Cdo 4105/2009.

Dojde-li k postižení pohledávky nepodléhající výkonu rozhodnutí, může se povinný domáhat zastavení exekuce podle písmene h).

7.1.8.3 Splnění oddlužení

Splněním oddlužení se zbytky dluhů stávají naturální obligací a soudní exekutor by tak měl ex lege exekuci na základě ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. zastavit. V případě konkurzu nedochází k odpuštění zbytku dluhu a soudní exekutor tak může v exekuci dále pokračovat.¹⁵³

7.1.8.4 Započtení

Důvodem pro zastavení exekuce podle písmene h) je i případ započtení vzájemných pohledávek, pokud úkon směřující k započtení byl proveden po vydání exekučního titulu, avšak okamžik, kdy se pohledávky setkaly, nastal zpětně ještě před vydáním exekučního titulu.¹⁵⁴

7.1.8.5 Promlčení

I pravomocně přiznané právo podléhá obecnému režimu promlčení podle občanského zákoníku. Jestliže oprávněný nepodá v promlčecí lhůtě exekuční návrh, jeho právo se promlčí a v důsledku vznesené námitky promlčení ze strany povinného nebude možné ochranu jeho subjektivního práva realizovat.¹⁵⁵

Z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. 20 Cdo 2806/2009, vyplývá, že exekutor ani exekuční soud se sám od sebe otázkou promlčení nezabývá. Uplynutím promlčecí lhůty však vzniká povinnému oprávnění vznést námitku promlčení vedoucí k zániku nároku, a to kdykoliv za řízení. Zánik nároku uplatněním námitky promlčení je specifickým důvodem pro zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. Dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2011, sp. zn. 20 Cdo 2431/2010, otázku, zda došlo k promlčení práva vymáhat exekučním titulem přiznanou pohledávku, musí být exekutorem, případně exekučním soudem, posouzena podle právního předpisu, podle něhož byl posuzován právní vztah mezi účastníky v nalézacím

¹⁵³ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 309-310.

¹⁵⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 348.

¹⁵⁵ ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 3.

řízení. Tím je zajištěna právní jistota, neboť účastníci nalézacího řízení jsou srozuměni s tím, dokdy musí podat exekuční návrh, nechtějí-li se vystavit nebezpečí úspěšného uplatnění námitky promlčení povinným.¹⁵⁶

V usnesení ze dne 28. 3. 2007, sp. zn. 20 Cdo 1424/2007, Nejvyšší soud zastal názor, že právo vlastníka domáhat se vyklizení bytu se nepromlčuje s tím, že se promlčují všechna majetková práva s výjimkou práva vlastnického, v němž má původ základ vymáhaného nároku.¹⁵⁷

7.1.8.6 Nedostatek součinnosti oprávněného

Dalším důvodem zastavení exekuce spadajícím pod písm. h) je podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2011, sp. zn. 20 Cdo 72/2011, nedostatek součinnosti ze strany oprávněného bránící řádnému provedení exekuce.¹⁵⁸ Například neodůvodněná nepřítomnost oprávněného při exekuci odebráním věci je důvodem pro její zastavení, neboť by nebylo, komu věc předat. K zastavení exekuce z tohoto důvodu lze však přistoupit až tehdy, když je zřejmé, že oprávněný svojí nepřítomností zaviněně a zpravidla i opakovaně maří provedení exekuce. Důvod pro zastavení exekuce by byl dán i tehdy, když by se oprávněný sice dostavil k provedení exekuce odebráním věci, ale nebyl by připraven věc převzít nebo by ji odmítl převzít.¹⁵⁹

7.1.8.7 Vydání exekučního titulu spácháním trestného činu

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 20 Cdo 2432/2010, uvedl, že v posuzované věci bylo zjištěno, že podpis výstavce směnky byl zfalšován a vydání směnečného platebního rozkazu tak bylo dosaženo protiprávním a zřejmě i trestným jednáním, přičemž tato zjištěná okolnost je právě jiným důvodem, pro který není možné podkladové rozhodnutí, jímž je směnečný platební rozkaz, vykonat, a je důvodná. Nejvyšší soud argumentoval tím, že povinnému je v daném případě třeba poskytnout ochranu, spočívající v zastavení výkonu rozhodnutí podle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř., neboť výkon je v rozporu s procesními

¹⁵⁶ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 186-187.

¹⁵⁷ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 196.

¹⁵⁸ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 181.

¹⁵⁹ ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 135.

principy, jež ovládají občanské soudní řízení, i v rozporu s účelem výkonu, neboť soud poskytuje zákonem stanoveným způsobem ochranu právům a nikoliv protiprávnímu jednání. Proto docílil-li oprávněný vydání exekučního titulu spácháním trestného činu, za nějž byl pravomocně odsouzen, je třeba takový exekuční titul považovat za vadný a způsobující nepřípustnost výkonu rozhodnutí.¹⁶⁰

7.1.8.8 Neplatné rozhodčí doložky

Ústavní soud v nálezu ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. IV. ÚS 2078/12, uzavřel, že: „Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů, nevyklučuje, aby otázka (nedostatku) pravomoci rozhodce byla zkoumána i v exekučním řízení.“¹⁶¹

Oprávnění rozhodce nebo rozhodčího soudu k rozhodnutí věci může vyplývat jen z rozhodčí smlouvy stran, která musí být písemná, jinak je neplatná. Jestliže mezi účastníky řízení nebyla uzavřena žádná rozhodčí smlouva, na rozhodčí nález je nutno nahlížet jako na právní paakt, tzn. jako na nicotné, neexistující rozhodnutí, které není způsobilým exekučním titulem. K výše uvedenému Krajský soud v Plzni v usnesení ze dne 26. 4. 2011, sp. zn. 18 Co 100/2011, uvedl, že vlastností exekučního titulu je i to, že byl vydán příslušným orgánem, a pokud bylo rozhodnutí vydáno rozhodcem, který k tomu nebyl pravomocný, je toto rozhodnutí nulitní (nicotné). Za těchto okolností Krajský soud v Plzni tedy dospěl k závěru, že je nutno exekuci dle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. zastavit pro nepřípustnost, přičemž zdůraznil, že jiná situace by nastala v případě, že by rozhodčí smlouva uzavřena byla, byť neplatně. V takovém případě by pravomoc rozhodce k vydání rozhodčího nálezu založena byla. Obrana povinného by pak spočívala v podání žaloby na zrušení rozhodčího nálezu soudem a následně v případě jeho zrušení v podání návrhu na zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 1 písm. b) o.s.ř.¹⁶²

Dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 174/2014, rozhodčí doložka, která neobsahuje přímé určení rozhodce ad hoc, ale pouze odkazuje na seznam rozhodců

¹⁶⁰ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 180-181.

¹⁶¹ POLIŠENSKÁ, Petra; FEBEROVÁ Radka. *Exekuční a insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 207.

¹⁶² KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 40-42.

a rozhodčí řád vydaný fyzickou osobou (rozhodcem), je neplatná pro rozpor se zákonem. Rozhodčí nález vydaný rozhodcem určeným na základě takto absolutně neplatné rozhodčí doložky není způsobilým exekučním titulem, neboť rozhodce neměl k jeho vydání patřičnou pravomoc.¹⁶³

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 31 Cdo 958/2012, rovněž poukázal na absolutně neplatnou rozhodčí doložku. O tu se jedná v případě, že byl rozhodce určen odkazem na rozhodčí řád vydaný právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona. Rozhodčí nález vydaný na základě takové rozhodčí doložky není způsobilým exekučním titulem ve smyslu ust. § 40 odst. 1 písm. c) e.ř., jelikož rozhodce neměl k vydání rozhodčího nálezu pravomoc. Byl-li zjištěn nedostatek pravomoci orgánu, který exekuční titul vydal, je třeba exekuci podle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. pro nepřipustnost zastavit.¹⁶⁴

Přestože z hlediska unijního práva je slabší stranou v exekučních právních vztazích spotřebitel, požadavek transparentnosti výběru rozhodce, jejíž absence má za následek neplatnost rozhodčí smlouvy a nedostatek pravomoci rozhodce, se vztahuje na rozhodčí doložky obecně, tedy nejen ve vztazích ze spotřebitelských smluv, ale i ve vztazích mezi podnikateli.¹⁶⁵

7.1.8.9 *Bezdůvodné obohacení*

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 25. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3266/2013, přistoupil k závěru, že podle písm. h) výše uvedeného ustanovení je dán důvod zastavení exekuce, je-li exekučním titulem notářský zápis se svolením k vykonatelnosti a namítá-li povinný, že oprávněnému podle hmotného práva nespovídá nárok. Argumentuje tím, že notářský zápis se svolením k vykonatelnosti je sepsán notářem na základě dohody oprávněné a povinné osoby, aniž by byl notář oprávněn zkoumat její podklad v hmotném právu, a na základě prohlášení povinné osoby, jímž svoluje k jeho vykonatelnosti. Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti není sám o sobě samostatným zavazovacím důvodem a ani se jím nezakládá domněnka o existenci dluhu v době jeho sepsání. Skutečnost, že notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sám o sobě

¹⁶³ POLIŠENSKÁ, Petra; FEBEROVÁ Radka. *Exekuční a insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 26.

¹⁶⁴ POLIŠENSKÁ, Petra; FEBEROVÁ Radka. *Exekuční a insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 27.

¹⁶⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 30 Cdo 5414/2014.

oprávněnému nezakládá právní důvod pro přijetí vymáhaného plnění, musí být zohledněna i v exekučním řízení. Vymáhání plnění, na něž nemá oprávněný nárok a které by byl povinen po jeho přijetí z důvodu bezdůvodného obohacení povinnému vrátit, nelze považovat za přípustné.¹⁶⁶

7.1.8.10 Dohoda o plnění dluhu ve splátkách

Důvodem pro zastavení exekuce podle písmene h) je také případ, kdy ohledně pohledávky přiznané exekučním titulem účastníci uzavřeli dohodu o plnění dluhu ve splátkách. Uzavření takové dohody nebrání skutečnost, že pohledávka již byla přiznána vykonatelným rozhodnutím.¹⁶⁷

7.1.8.11 Porušení ust. § 175 odst. 2 daňového řádu

Problematikou exekučního vymáhání veřejnoprávních pohledávek obcí představujících právo na peněžité plnění se aktuálně zabývá judikatura, kterou však nelze považovat za ustálenou. Ústavní soud rozhodoval ve věci ústavní stížnosti města Brandýs nad Labem proti rozhodnutí Okresního soudu v Příbrami ve spojení s rozhodnutím Krajského soudu v Praze, kterými bylo rozhodnuto o zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. s odůvodněním, že stěžovatel porušil ust. § 175 odst. 2 daňového řádu, když k vymožení daňového nedoplatku ve výši 400,00 Kč nezvolil takový způsob vymáhání nedoplatku, aby výše nákladů, kterou bude povinný povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku. Ústavní soud ústavní stížnost odmítla v usnesení ze dne 18. 7. 2017, sp. zn. III. ÚS 1565/17, se otázkou, zda skutečně mělo dojít k zastavení exekuce z výše popsaného důvodu, věcně zabýval. Nicméně konstatoval, že měl-li stěžovatel v daném případě možnost vymáhat pohledávku méně zatěžujícím způsobem pro povinného, měl tak učinit a neměl využívat služeb soudního exekutora.¹⁶⁸ Krajský soud v Praze v usnesení ze dne 4. 9. 2017, sp. zn. 17 Co 248/2017, uzavřel, že exekuci, v níž je vymáhána pokuta ve výši 1.000,00 Kč, je třeba zastavit, neboť vymáhání takto nízké pokuty

¹⁶⁶ POLIŠENSKÁ, Petra; FEBEROVÁ Radka. *Exekuční a insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 39-40.

¹⁶⁷ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 949.

¹⁶⁸ Usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 7. 2017, sp. zn. III. ÚS 1565/17.

prostřednictvím soudního exekutora je v rozporu s ust. § 175 odst. 2 daňového řádu.¹⁶⁹ Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 7. 2015, sp. zn. 8 As 143/2014, judikoval, že pokud náklady exekuce činí více jak trojnásobek dlužné částky, pak je výše nákladů spojená s vymáháním ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky a postup obce, která k vymožení pohledávky použije služeb soudního exekutora, je v rozporu s ust. § 175 odst. 2 daňového řádu. V předmětné exekuci byla vymáhána částka ve výši 2.500,00 Kč.¹⁷⁰ Nutno upozornit, že s účinností od 1. 4. 2017 došlo ke snížení minimální tarifní odměny soudního exekutora ze 3.000,00 Kč na 2.000,00 Kč. Tím také došlo ke snížení výše veřejnoprávní pohledávky, kterou mohou obce vymáhat prostřednictvím exekutora tak, aby bylo vyhověno závěrům obsaženým v uvedené judikatuře.

7.2 Zvláštní důvody zastavení exekuce

Kromě obecných zastavovacích důvodů upravuje občanský soudní řád u jednotlivých způsobů výkonu rozhodnutí ještě zvláštní důvody zastavení exekuce.

7.2.1 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 2 o.s.ř.

Exekuce bude zastavena též tehdy, jestliže povinný provedl z vymáhané peněžité pohledávky oprávněného srážku stanovenou zvláštními předpisy a odvedl tuto srážku příslušnému orgánu, a to v rozsahu, v jakém byl povinen tuto srážku provést. Zvláštními předpisy jsou:

- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti
- zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění.¹⁷¹

Uvedené ustanovení řeší situaci, kdy je exekucí vymáhán nárok, ze kterého je povinný povinen provádět srážky stanovené výše uvedenými právními předpisy. Nejčastěji se jedná o případy vymáhání nároku z pracovněprávního vztahu oprávněného zaměstnance na mzdu, kterou soud v nalézacím řízení stanoví v souladu se zákoníkem práce v částce hrubé mzdy. Povinný

¹⁶⁹ Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2017, sp. zn. 17 Co 248/2017.

¹⁷⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, sp. zn. 8 As 143/2014.

¹⁷¹ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 180.

zaměstnavatel se pak může domáhat zastavení exekuce, pokud je v řízení prokázáno, že provedl srážku daně z příjmů a srážky sociálního a zdravotního pojištění.¹⁷²

7.2.2 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 3 o.s.ř.

Exekuce prodejem zástavy bude kromě výše uvedených důvodů zastavena také tehdy, jestliže zaniklo zástavní právo. Zastavení exekuce je logickým důsledkem toho, že zástavní právo zaniklo a že i exekuce prodejem zástavy nadále již nemá žádné opodstatnění.¹⁷³

7.2.3 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 290 o.s.ř.

Exekuce srážkami ze mzdy bude zastavena na návrh plátce mzdy nebo povinného, když povinný po dobu jednoho roku nepobírá mzdu buď vůbec, nebo alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny.¹⁷⁴ Důvodem zastavení exekuce je zde faktická nemožnost provádění srážek ze mzdy povinného po určitou dobu. Zákon tím sleduje především zájem plátce mzdy, aby nemusel exekuční příkaz srážkami ze mzdy stále evidovat, když lze s vysokou pravděpodobností předpokládat, že tímto způsobem nedojde k uspokojení pohledávky oprávněného.¹⁷⁵ Z odůvodnění usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 8. 2005, sp. zn. 22 Co 434/2005, plyne, že aby byl návrh na zastavení podle ust. § 290 odst. 1 o.s.ř. posouzen jako důvodný, postačí, když povinný nebo plátce jeho mzdy prokáží, že v období dvanáct měsíců po sobě jdoucích před podáním návrhu na zastavení exekuce povinný nepobírá takový příjem, ze kterého by bylo možné provádět srážky.¹⁷⁶ Z výše uvedeného vyplývá, že musí jít o nepřetržitý a nepřerušovaný časový úsek počítaný zpětně od vydání usnesení o zastavení exekuce podle ust. § 290 odst. 1 o.s.ř. Kratší časové úseky jako například několik měsíců po sobě jdoucích nebo i časově oddělených, ve kterých nebylo možno srážky provádět, nelze sčítat. Exekuci nelze zastavit například za situace, kdy nelze srážky provádět po dobu 11 měsíců a 12. měsíc dosáhne mzda povinného takové výše, že srážky provést lze. Přitom není rozhodné, z jakých důvodů povinný nedosahuje takového výdělku, z něhož by mohly být srážky prováděny, nebo zda se tak děje zaviněním povinného. Není rovněž podstatné, pokud nebyly srážky ze mzdy

¹⁷² KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 348.

¹⁷³ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 550.

¹⁷⁴ § 290 odst. 1 o.s.ř.

¹⁷⁵ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 995.

¹⁷⁶ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 171.

provedeny ve prospěch oprávněného v exekučním řízení, ve kterém plátce mzdy nebo povinný podal návrh na zastavení exekuce, jestliže v období dvanácti měsíců po sobě jdoucích byly provedeny srážky byť v minimální výši ve prospěch jiných oprávněných z důvodu lepšího pořadí pohledávky.¹⁷⁷ Pobírá-li povinný mzdu, popř. jiné srážkami postižitelné příjmy od více plátců, je nutno při posuzování možnosti provádět srážky všechny příjmy za příslušný měsíc sečíst.¹⁷⁸ K zastavení exekuce dle ust. § 290 odst. 1 o.s.ř. může dojít pouze na návrh, který mohou podat buď povinný, nebo plátce mzdy. Pokud by návrh na zastavení exekuce s odkazem na ust. § 290 odst. 1 o.s.ř. podal oprávněný, posuzoval by se takový návrh jako návrh na zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř. a nezkoumalo by se splnění podmínek stanovených v ust. § 290 odst. 1 o.s.ř.¹⁷⁹

Druhý důvod se omezuje pouze na případy, kdy je vedena exekuce srážkami ze mzdy pro výživné. Na návrh povinného může být zastavena exekuce srážkami ze mzdy, jestliže jsou srážky prováděny již jen pro běžné výživné a lze předpokládat, že povinný vzhledem ke svému chování i poměru k práci bude výživné plnit dále dobrovolně.¹⁸⁰

Podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2011, sp. zn. 20 Cdo 3376/2010, předpokladem pro zastavení exekuce k návrhu povinného dle ust. § 290 odst. 2 o.s.ř. je zjištění, že:

- povinný již nemá žádný dluh na výživném a
- exekuce probíhá již jen pro běžné výživné a
- lze očekávat dobrovolné plnění výživného ze strany povinného a
- proti povinnému není veden výkon rozhodnutí (exekuce) pro jinou pohledávku.¹⁸¹

I zde by byl případný návrh na zastavení exekuce podaný oprávněným s odkazem na ust. § 290 odst. 2 o.s.ř. posouzen podle ust. § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř. Rozhodnutí o zastavení exekuce z výše uvedeného důvodu vždy závisí na konkrétních okolnostech případu a je věcí volné úvahy exekutora/soudu, který bude zejména hodnotit, jak povinný plní své další platební povinnosti či zda proti němu není vedena další exekuce či výkon rozhodnutí. Zpravidla jsou podmínky pro zastavení exekuce splněny tehdy, pokud byla exekuce zahájena poté, co dluh

¹⁷⁷ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 995.

¹⁷⁸ komentář k § 290 odst. 1 JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení (soudcovský komentář). Kniha V. § 251-376 občanského soudního řádu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016.

¹⁷⁹ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 274.

¹⁸⁰ § 290 odst. 2 o.s.ř.

¹⁸¹ KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 161.

na výživném vznikl za poměrně krátké časové období, v němž se povinný přechodně dostal do finančních potíží v důsledku např. ztráty zaměstnání či onemocnění.¹⁸²

Pro úplnost je třeba dodat, že podání návrhu na zastavení exekuce dle ust. § 290 odst. 1 a 2 o.s.ř. není důvodem k odložení exekuce podle ust. § 266 odst. 2 o.s.ř. s tím, že lze očekávat zastavení exekuce. V případech zastavení exekuce podle ust. § 290 odst. 1 a 2 o.s.ř. jde o speciální důvody zastavení, odlišné od těch obecných uvedených v ust. § 268 o.s.ř., na který ust. § 266 odst. 2 o.s.ř. odkazuje.¹⁸³

7.2.4 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 326a o.s.ř.

Nepodaří-li se v bytě (sídle) povinného ani na jiném exekutorovi známém místě sepsat žádnou věc, oznámí to soud (analogicky i soudní exekutor) oprávněnému a vyzve jej, aby označil místo, kde jsou věci povinného, které by mohly být prodány. Jestliže oprávněný exekutorovi ve stanovené lhůtě takové místo nesdělí nebo jestliže ani na jím označeném místě nebyly žádné věci sepsány, exekutor exekuci prodejem movitých věcí povinného zastaví.¹⁸⁴

7.2.5 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 336i odst. 2 o.s.ř.

Soud (analogicky i soudní exekutor) zastaví exekuci prodejem nemovité věci, ve které má povinný místo trvalého pobytu, pokud výše pohledávek oprávněného, těch, kdo do řízení přistoupili jako další oprávnění, a přihlášených věřitelů povinného k okamžiku zahájení dražebního jednání nepřesahuje 30.000,00 Kč bez příslušenství. To neplatí, jedná-li se o pohledávku výživného nebo pohledávku náhrady újmy způsobené poškozenému ublížením na zdraví či trestným činem nebo by to odporovalo dobrým mravům.

Smyslem ust. § 336i odst. 2 o.s.ř. je zamezit tomu, aby pro vymožení pouze nepřilíš vysokého dluhu byl povinný zbaven možnosti bydlení. V této souvislosti však vyvstává otázka, zda je třeba zastavit exekuci prodejem nemovité věci vždy při zjištění, že povinný v ní je hlášen k trvalému pobytu. Pokud by povinný fakticky bydlel jinde a k trvalému pobytu v exekuci postižené nemovitosti se přihlásil toliko ve snaze ochránit ji tímto způsobem před prodejem v dražbě, materiální důvod jeho ochrany dle tohoto ustanovení by nebyl naplněn. Pokud by přihlášení povinného k trvalému pobytu v postižené nemovitosti bylo zjevným zneužitím práva,

¹⁸² SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 996.

¹⁸³ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 274-275.

¹⁸⁴ § 326a o.s.ř.

keré právní ochrany nepožívá, lze si představit, že i přes formální naplnění podmínek pro zastavení exekuce prodejem nemovité věci by v takovém případě mohla být nemovitá věc v dražbě prodána. Definitivní vyřešení této otázky zřejmě přinese až budoucí soudní praxe.¹⁸⁵

Někteří soudní exekutoři ovšem zastávají názor, že za výše uvedených okolností by měl exekutor nařízené dražební jednání odročit a nikoliv exekuci prodejem nemovité věci zastavit. Upozorňují na zákonem stanovenou minimální hranici ve výši 30.000,00 Kč, kterou vidí jako problematickou, neboť ji může povinný ve velmi krátké době překročit. Zastavení exekuce prodejem nemovité věci, které by poškodilo zejména oprávněného, se jim jeví jako nelogické z toho důvodu, že povinný stejně nemůže s nemovitostí volně nakládat, když se na ni vztahuje generální inhibitorium.¹⁸⁶

Co však z ust. § 336i odst. 2 o.s.ř. povinný nevyčte, ale měl by vědět, je fakt, že prosté blanketní prohlášení nebo i prokázání, že v dražené exekuci vymáhané pohledávky nedosahují částky 30.000,00 Kč, nebude zpravidla mít naději na úspěch. Zákonodárce totiž z obecného pravidla, že exekuce prodejem nemovitostí do 30.000,00 Kč bude zastavena, vložil jako jednu z výjímk, že to neplatí, odporovalo-li by to dobrým mravům. Dobré mravy ale nejsou institutem procesním, nýbrž hmotněprávním, který ochraňuje stranu zkrácenou na jejích právech a tou je věřitel. Aby exekuce byla nepřípustná, musí jít o okolnosti, které se v uvedených směrech vyznačují odpovídající relevancí, resp. působí intenzivně a v podstatné míře. Jestliže Nejvyšší soud ČR uvedl, že navrhone-li povinný zastavení exekuce prodejem nemovitostí z důvodu tvrzeného nepoměru výše závazku a hodnoty nemovitostí, pak je to on, kdo musí prokázat, že má jiný postižitelný majetek, pak musí to též platit i v případě, že argumentuje výší dluhu podle ust. § 336i odst. 2 o. s. ř. Neučiní-li tak, vystavuje se riziku, že soud jeho návrh na zastavení exekuce prodejem nemovitostí zamítne. Soud by měl při rozhodování vzít v potaz, zda zastavení exekuce prodejem nemovitostí nezabrání oprávněnému ve vymožení jeho pohledávky, tedy přihlídnout k tomu, zda výkon práv povinného, kterým se brání výkonu práva oprávněného na uspokojení pohledávky, není v rozporu s dobrými mravy.¹⁸⁷

¹⁸⁵ komentář k § 336i odst. 2, JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení (soudcovský komentář). Kniha V. §251-376 občanského soudního řádu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016.

¹⁸⁶ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 236.

¹⁸⁷ JÍCHA LUKÁŠ. Vymahatelnost pohledávek z pohledu nového § 336i odst. 2 o.s.ř. *Komorní listy*, 04/2015. Praha: Exekutorská komora ČR, 2015. s. 27. MK ČR E 19153.

7.2.6 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 336m odst. 1 o.s.ř.

Dražba nemovité věci nemusí vždy skončit vydražením. Exekuce prodejem nemovitosti se zastaví, pokud nebylo při dražbě nemovitosti učiněno ani nejnižší podání, které je stanoveno ve výši dvou třetin výsledné ceny určené znalcem, a nebyl podán návrh na pokračování řízení do 1 roku ode dne neúspěšné dražby.¹⁸⁸

7.2.7 Důvody zastavení exekuce prodejem závodu

Zjistí-li soud (analogicky i soudní exekutor), že cena majetku náležejícího k závodu spolu s prostředky uvedenými v ust. § 338n odst. 1 písm. b) o.s.ř. nepřesahuje výši splatných peněžitých dluhů náležejících k závodu, pohledávek oprávněného a těch, kdo do řízení přistoupili jako další oprávnění, které nenáleží k závodu, a předpokládané náklady exekuce, odměnu správce a náhradu jeho hotových výdajů, anebo že ji přesahuje jen nepatrně, exekuci prodejem závodu zastaví.¹⁸⁹ Pro zastavení exekuce podle uvedeného důvodu musí být zjištěno, a to zásadně podle obsahu zprávy správce o ceně podniku, že je závod předlužen.¹⁹⁰

Dražba, při které nebylo žádným dražitelem učiněno podání, které by se rovnalo nejnižšímu podání, je bezúspěšná. Nebyl-li návrh na další dražební jednání podán do 6 měsíců od bezúspěšné dražby, soud (analogicky i soudní exekutor) exekuci zastaví. Nebyl-li závod prodán ani při dalším dražebním jednání, protože při dražbě nebylo učiněno ani nejnižší podání, soud (analogicky i soudní exekutor) exekuci zastaví.¹⁹¹

7.2.8 Důvod zastavení exekuce dle ust. § 348 odst. 3 o.s.ř.

V případě, že je exekuce na nepeněžitě plnění vedena rozdělením společné věci a nepodaří se společnou movitou věc nebo nemovitou věc prodat, zastaví soud (analogicky i soudní exekutor) tuto exekuci.¹⁹²

¹⁸⁸ § 336m odst. 1 o.s.ř.

¹⁸⁹ § 338n odst. 6, § 338w odst. 3 o.s.ř.

¹⁹⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 10. 2015, sp. zn. 26 Cdo 1351/2014.

¹⁹¹ § 338za odst. 1 a 3 o.s.ř.

¹⁹² § 348 odst. 3 o.s.ř.

7.2.9 Ustanovení § 35 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení

Pokud povinný podá návrh na zastavení exekuce z důvodů uvedených pod písmeny a) - d) § 35 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení, exekuční soud (analogicky i soudní exekutor) exekuci přeruší a uloží povinnému, aby do 30 dnů podal u příslušného soudu návrh na zrušení rozhodčího nálezu. Jestliže v uvedené lhůtě povinný návrh nepodá, pokračuje se v exekuci. Dojde-li v řízení podle části III. o.s.ř. ke zrušení rozhodčího nálezu, je dán důvod pro zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. b) o.s.ř.¹⁹³

Ústavní soud v odůvodnění usnesení ze dne 5. 8. 2014, sp. zn. IV. ÚS 1866/13, konstatoval, že vydání usnesení, které je procesní povahy a ukládá stěžovateli konkrétně stanovenou povinnost, tj. podat návrh k soudu na zrušení rozhodčího nálezu, je v pravomoci soudního exekutora, neboť podle ust. § 52 odst. 2 e.ř. je exekutor oprávněn vykonat všechny úkony, které právní předpisy svěřují při provedení výkonu rozhodnutí soudu, soudci a dalším osobám, pokud exekuční řád nestanoví něco jiného. Exekuční řád v tomto smyslu neomezuje soudního exekutora žádným zákazem.¹⁹⁴

8 Obrana manžela povinného

Úprava možnosti postihu majetku patřícího do SJM v rámci výkonu rozhodnutí a exekučního řízení je často novelizována, což má neblahý vliv na právní jistotu. Do konce roku 2012 nebylo možné postihnout účet manžela povinného s odůvodněním, že pohledávka z účtu není součástí společného jmění manželů, v něm mohou být pouze peněžní prostředky již vybrané. Novelou č. 396/2012 Sb. došlo ke změně právní úpravy v tom smyslu, že dle ust. § 262a odst. 3 o.s.ř. jde-li o vydobytí závazku ve společném jmění manželů, lze vést výkon rozhodnutí též příkazáním pohledávky manžela povinného z účtu u peněžního ústavu.

Manžel povinného se stává účastníkem exekučního řízení teprve až v okamžiku, kdy vydaným exekučním příkazem je postižen majetek spadající do společného jmění manželů.¹⁹⁵

Manžel povinného má možnost na svou obranu podat podle ust. § 55 odst. 1 e.ř. ve spojení s ust. § 262b o.s.ř. návrh na zastavení exekuce. Toto právo bylo zakotveno až s účinností od 1. 7. 2015.

¹⁹³ SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 939.

¹⁹⁴ Usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 8. 2014, sp. zn. IV. ÚS 1866/13.

¹⁹⁵ § 36 odst 2 e.ř.

Soudní exekutor má přístup do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu, který spravuje Notářská komora České republiky.¹⁹⁶

Rozeznáváme celkem 3 situace, ve kterých lze postihnout majetek patřící do společného jmění manželů. První situací je společný dluh manželů, kdy jsou oba manželé povinnými osobami a kdy je možné postihnout jednak veškerý majetek náležející do společného jmění manželů a jednak výlučný majetek obou manželů. Druhou situací je případ, kdy dluh vznikl jen jednomu z manželů za doby trvání manželství a v takovém případě exekutor postihne jak výlučný majetek povinného, tak majetek náležející do společného jmění manželů včetně účtu manžela povinného u peněžního ústavu s omezením dle ust. § 304b odst. 4 o.s.ř. Třetí situace představuje výlučné dluhy, k nimž dochází, pokud:

- dluh jen jednoho z manželů vznikl proti vůli druhého manžela, který nesouhlas projevil, vůči věřiteli bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu dozvěděl,
- dluh se týká povinnosti manžela plnit výživné,
- jde o dluh z protiprávního činu jen jednoho z manželů,
- dluh jen jednoho z manželů vznikl ještě před uzavřením manželství.

V případě výše uvedených výlučných dluhů může exekutor postihnout jak výlučný majetek povinného, tak společné jmění manželů, ale jen do výše, již by představoval podíl dlužníka, kdyby bylo společné jmění zrušeno a vypořádáno podle § 742 občanského zákoníku, přičemž lze postihnout i účet manžela povinného u peněžního ústavu s omezením dle ust. § 304b odst. 4 o.s.ř.¹⁹⁷ Manžel povinného se může domáhat zastavení exekuce v té části, která představuje to, co by v případě vypořádání společného jmění manželů dle ust. § 742 občanského zákoníku představovala jeho vypořádací podíl.¹⁹⁸

Před tím než soudní exekutor vydá exekuční příkaz postihující majetek spadající do společného jmění manželů, musí si obligatorně ověřit, zda není v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu vedeném podle notářského řádu evidována smlouva o manželském majetkovém režimu nebo rozhodnutí soudu o zrušení společného jmění manželů, jeho obnovení nebo zúžení jeho

¹⁹⁶ § 33 odst. 3 e.ř.

¹⁹⁷ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 107-108.

¹⁹⁸ ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 39.

stávajícího rozsahu, anebo dohoda nebo rozhodnutí soudu o změně smlouveného režimu nebo režimu založeného rozhodnutím soudu.¹⁹⁹

Při vydání exekučního příkazu je exekutor povinen vycházet z obsahu takové listiny, a to pokud:

- jde o vydobytí dluhu ze závazku vzniklého po jejím zápisu do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu nebo
- jde o vydobytí dluhu ze závazku vzniklého před jejím zápisem do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu a vyslovil s tím souhlas oprávněný.²⁰⁰

Věta druhá ust. § 42 odst. 2 e.ř. stanoví vyvratitelnou právní domněnku, kdy v pochybnostech se má za to, že závazek vznikl před zápisem listiny do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu.

Dále může soudní exekutor vydat exekuční příkaz postihující majetek, který netvoří součást společného jmění manželů jen proto, že byl zákonný režim společného jmění manželů změněn, pokud:

- v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu není evidována žádná listina
- jde o vydobytí závazku vzniklého před zápisem listiny do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu a oprávněný s takto později zapsanou listinou nevyslovil souhlas.²⁰¹

Konečně jde-li o vydobytí dluhu, který patří do společného jmění manželů, nebo dluhu povinného, pro který lze vydat exekuční příkaz na majetek ve společném jmění manželů, má exekutor možnost vést exekuci příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu.²⁰²

Manžel povinného se může domáhat (částečného) zastavení exekuce za předpokladu, že je exekučním příkazem postižen majetek ve společném jmění manželů nebo majetek manžela povinného ve větším rozsahu, než připouští zvláštní právní předpis, nebo nelze-li ho exekučním příkazem postihnout. O tom musí být soudním exekutorem/soudem poučen.²⁰³ Pokud exekuce postihuje společné jmění manželů, které nebylo modifikováno a nejedná se ani o uspokojení pohledávky na výživné, pohledávky, která vznikla před uzavřením manželství, pohledávky z protiprávního činu manžela, pohledávky, se kterou manžel povinného bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu dozvěděl, projevil vůči věřiteli nesouhlas, je možné společné jmění manželů

¹⁹⁹ § 42 odst. 1 e.ř.

²⁰⁰ § 42 odst. 2 e.ř.

²⁰¹ § 42 odst. 3 e.ř.

²⁰² § 42 odst. 4 e.ř.

²⁰³ § 262b odst. 1 o.s.ř.

postihnout bez omezení. Případný návrh manžela povinného na zastavení exekuce by byl v těchto případech zcela bezpředmětný.²⁰⁴

Exekuce bude částečně zastavena co do vydaného exekučního příkazu příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného, pokud na něm ani z části nejsou uloženy peněžní prostředky, které by jinak náležely do společného jmění manželů. Zákon konstruuje vyvratitelnou právní domněnku, kdy není-li prokázán opak, má se za to, že peněžní prostředky na účtu manžela povinného by náležely do společného jmění manželů.²⁰⁵

O návrhu manžela povinného na zastavení exekuce rozhodne exekutor na základě písemných dokladů i bez souhlasu oprávněného do 15 dnů ode dne doručení návrhu. Exekutor tedy nevyzývá ostatní účastníky řízení, aby se k návrhu vyjádřili, jak to činí v případě podaného návrhu povinného. Pokud exekutor návrhu manžela povinného nevyhoví, postoupí jej společně s exekučním spisem v uvedené lhůtě k rozhodnutí exekučnímu soudu, který o návrhu rozhodne.²⁰⁶

²⁰⁴ ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 39-40.

²⁰⁵ 262b odst. 2 o.s.ř.

²⁰⁶ § 55 odst. 1 e.ř.

Závěr

Exekuce představuje velmi citelný zásah do života povinného a mnohdy bývají dotčeni i jeho rodinní příslušníci. Jednou z nejdůležitějších zásad ovládajících exekuční řízení je proto zásada ochrany a obrany povinného při provádění exekuce. Ochrana povinného je zakotvena přímo v zákoně na mnoha místech. Zákon stanoví, že exekuci je možno vykonat pouze způsoby uvedenými v exekučním řádu a obligatorně určuje jejich pořadí. Na ochranu povinného zákon rovněž stanovuje maximální rozsah exekuce, když platí, že exekuci je možno vést pouze v rozsahu pohledávky přiznané exekučním titulem a jejího příslušenství, nákladů exekuce a nákladů oprávněného. Projevem této zásady je poskytnutí prostředku povinnému, jímž se může účinně bránit v exekučním řízení. Obrana povinného především spočívá v jeho aktivním volném chování v podobě konkrétního procesního úkonu povinného, jímž se povinný brání v exekučním řízení. K ochraně povinného slouží procesní instituty odkladu a zastavení exekuce.

Podle exekučního řádu exekutor při svém rozhodování přiměřeně aplikuje občanský soudní řád, je na něj přenesena pravomoc činit takové úkony, které v řízení o výkon rozhodnutí přísluší soudu prvního stupně. Došla jsem k závěru, že oproti dřívější právní úpravě, která umožňovala exekučnímu soudu zasahovat do průběhu exekučního řízení častěji, než je tomu dnes, současná právní úprava rozhodovací pravomoci exekutora posiluje, když mu mimo jiné svěřuje rozhodování o odkladu či zastavení exekuce.

Právní úprava odkladu exekuce je relativně neměnná a ustálená, naproti tomu právní úprava zastavení exekuce podléhala v poslední době několika novelizacím. Například došlo k rozšíření možností, kdy lze podat návrh na zastavení exekuce. Častými novelizacemi části VI. občanského soudního řádu a exekučního řádu se ovšem právní úprava stává nepřehlednou a zbytečně složitou, což vede k oslabení právní jistoty. Z tohoto důvodu si myslím, že by bylo žádoucí právní úpravu ustálit a zjednodušit tak, aby byla pro účastníky řízení co nejvíce srozumitelná.

Procesní obrana povinného proti probíhajícímu exekučnímu řízení spočívá v podání návrhu na odklad či na zastavení exekuce (zcela nebo zčásti) podle ustanovení § 54 a § 55 exekučního řádu z důvodů uvedených v příslušných ustanoveních občanského soudního řádu. Tyto procesní prostředky obrany jsou podle mého názoru zcela dostačující pro posouzení otázky, zda je exekuce vedená proti povinnému v souladu se zákonem. Jednotlivé důvody pro odklad

a zastavení exekuce upravené v občanském soudním řádu efektivně zajišťují možnost kontroly postupu exekutora.

Povinný by měl vždy svůj návrh pečlivě zdůvodnit a poukázat na konkrétní skutečnosti, na základě kterých je možno mít zato, že je dán relevantní důvod pro odklad nebo zastavení exekuce.

Pokud se povinný rozhodne podat návrh na odklad exekuce ze sociálních důvodů, musí v něm specifikovat, v čem konkrétně spočívá jeho tíživé postavení, v němž se ocitl bez své viny, přičemž tato tvrzení musí nejen tvrdit, nýbrž i prokázat. Vzhledem k tomu, že odklad provedení exekuce je pouze dočasným opatřením, musí mít tíživé postavení povinného prokazatelně přechodný charakter. Z toho plyne, že by měl existovat odůvodněný předpoklad, že tíživé postavení povinného v dohledné době skutečně pomine. Následně musí povinný vylíčit a doložit, jaké konkrétní zvlášť nepříznivé následky by měl mít neprodlený výkon rozhodnutí pro povinného nebo příslušníky jeho rodiny. Je nezbytné, aby se povinný rovněž zabýval zájmem oprávněného a svá tvrzení doložil důkazy, neboť odkladem exekuce nesmí být oprávněný vážně poškozen. V případě, že se povinný domáhá odkladu exekuce z důvodu existence odůvodněného předpokladu zastavení exekuce, musí své tvrzení přesvědčivě zdůvodnit.

Podání, kterým se povinný domáhá zastavení exekuce, exekutor posoudí vždy podle jeho obsahu. Podání povinného musí mít potřebné náležitosti, které zákon požaduje obecně u každého podání. Pokud z návrhu na zastavení exekuce jednoznačně nevyplývá, čeho se povinný dožaduje, nebo v něm absentují obligatorní náležitosti, soudní exekutor vyzve povinného k tomu, aby se přesně vyjádřil nebo aby vady odstranil. V návrhu musí být vždy kromě obecných náležitostí podání specifikován též důvod zastavení exekuce. Povinní svá tvrzení obsažená v návrhu na zastavení exekuce odůvodňují různým způsobem. Existují obecné důvody zastavení exekuce obsažené v ustanovení § 268 občanského soudního řádu, vedle těchto upravuje občanský soudní řád ještě další specifické důvody zastavení exekuce, a to u jednotlivých způsobů výkonu rozhodnutí.

Jestliže povinný ve svém návrhu tvrdí, že mu nikdy nebyl doručen exekuční titul, poukazuje na vady doručování, v důsledku nichž exekuční titul není pravomocný a vykonatelný, odkazuje na splnění podmínek pro zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř. Zjištění, že nalézací soud nerespektoval zákonem stanovené závazné pořadí pro doručování, představuje relevantní důvod pro zastavení exekuce.

Ustanovení § 268 písm. b) o.s.ř. bude povinný namítat zejména v situaci, kdy byl exekuční titul po zahájení exekuce zrušen pro vady nalézacího řízení. K tomu může dojít například v odvolacím, dovolacím řízení nebo v řízení o ústavní žalobě či v řízení o žalobě pro zmatečnost. Návrh povinného, kde je odkazováno na písmeno b) uvedeného ustanovení bude rovněž důvodný, pokud povinný prokáže, že povinnost uložená exekučním titulem již nemá účinky.

Ve věci jsou dány zastavovací důvody podle ust. § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř., pokud byl návrh na zastavení exekuce podán oprávněným. Ve vztahu k rozhodování o nákladech exekučního řízení je pak zcela na místě, aby oprávněný uvedl důvody, které jej k podání návrhu vedly.

Ustanovením § 268 odst. 1 písm. d) o.s.ř. povinný argumentuje, pokud se exekuce týká věcí, uvedených v ust. § 321 a 322 o.s.ř., které nemohou být exekučně postiženy, tedy jedná se např. o situace, kdy do protokolu o soupisu movitých věcí byly zahrnuty věci, které povinný nezbytně nutně potřebuje k uspokojování základních životních potřeb svých a své rodiny či k podnikání.

Dle mého názoru zákonodárce v ust. § 322 o.s.ř. správně zvolil namísto taxativního výčtu demonstrativní výčet věcí, které jsou z exekuce vyloučeny, a to z toho důvodu, že definice věcí, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování základních životních potřeb svých a své rodiny, může být v konkrétním případě různá.

Nejčastěji povinní akcentují svou tíživou životní situaci a nulový příjem v důsledku nezaměstnanosti, tedy svoji nemajetnost, což jsou důvody, které lze podřadit pod ustanovení § 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř. Podle písmene e) bude povinný tvrdit, že nemá žádný majetek, a proto by měla být exekuce zastavena, neboť nebude nikdy uspokojena pohledávka oprávněného a ani náklady exekuce. Uvedené ustanovení ovšem nezakotvuje nárok povinného na zastavení exekuce na základě jeho ničím nedoloženého tvrzení a ani nezakládá oprávnění vyhnout se uspokojení vymáhané pohledávky. Povinný by proto neměl písmeno e) příliš zneužívat, neboť jej nelze chápat jako zproštění se odpovědnosti za své dluhy a řešení své finanční situace na účet oprávněného věřitele a už vůbec ne jako formu oddlužení. Vždy je nutno vzít v úvahu stanovisko pověřeného exekutora. Jestliže z exekučního spisu vyplývá, že zjišťování majetku povinného nebylo soudním exekutorem dosud ukončeno a nelze jednoznačně dovodit, že by výtěžek exekuce nepostačil ani ke krytí jejích nákladů, pak návrh povinného na zastavení exekuce z důvodu nemajetnosti není opodstatněný. Rovněž tvrzení povinného, že je bez příjmu z pracovní činnosti neodůvodňuje aplikaci písmene e), neboť exekuci lze vést i jinými způsoby, než pouze srážkou z příjmu povinného, přičemž způsob vedení exekuce určí exekutor na základě

zevrubného prošetření situace povinného. Pouhé přesvědčení povinného o jeho nepříznivých finančních a majetkových poměrech není s ohledem na výše uvedené relevantním důvodem pro zastavení exekuce. Navíc soudní praxe dovodila, že podnět k zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř. z důvodu nemajetnosti nepodává povinný, nýbrž soudní exekutor, neboť povinný není schopen objektivně posoudit své majetkové poměry.

Může se stát, že exekucí bude postižen majetek, k němuž má někdo právo nepřipouštějící exekuci. Jestliže pak k návrhu třetí osoby soud pravomocně rozhodne, že se takový majetek z exekuce vylučuje, je návrh povinného na zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. f) o.s.ř. odůvodněný.

Ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř. povinný namítá, jestliže po vydání exekučního titulu zaniklo právo jím přiznané např. z důvodu úhrady pohledávky před exekucí či započtení pohledávky.

V řadě případů se povinní brání tvrzením, že pohledávku již zcela nebo alespoň její určitou část uspokojili, anebo že k zániku vymáhané pohledávky zcela či z části došlo z jiného důvodu než uspokojením. Relevantním důvodem pro zastavení exekuce dle písmene g) je zánik práva přiznaného exekučním titulem, k němuž došlo po jeho vydání, a to z důvodu, s nímž hmotné právo zánik závazků spojuje. Zákon stanovuje jednu výjimku v případě, že by exekučním titulem byl rozsudek pro zmeškání, kdy lze namítat zánik práva i před vydáním exekučního titulu. V praxi se ale stává, že povinní nerozlišují mezi vymožením a zastavením exekuce, když podají návrh na zastavení exekuce z důvodu, že během exekuce došlo k úhradě vymáhané pohledávky. V takovém případě není dán důvod pro zastavení exekuce, neboť se toto plnění pokládá za vymožené pod tíhou exekuce a není tedy možné rozhodnout o zastavení exekuce z důvodu zániku povinnosti jejím splněním, když při rozhodování o zastavení exekuce podle písmene g) lze zásadně zohlednit jen plnění, které bylo poskytnuto mimo rámec exekuce.

Povinný požaduje zastavení exekuce dle písmene h), pokud namítaný důvod nelze podřadit pod písmena a) - g). Pod písmeno h) bychom podřadili argumentaci povinného zpochybňující výši vymáhané pohledávky či její samotnou existenci. Jestliže povinný tvrdí, že pohledávka oprávněného neexistuje, nebo rozporuje výši pohledávky přisouzené exekučním titulem vznáší tak hmotněprávní námitky směřující do nalézacího řízení. Takovou námitku je třeba posoudit jako nedůvodnou vzhledem k tomu, že v uvedeném případě povinný zpochybňuje věcnou správnost exekučního titulu. V exekučním řízení jsou soud, exekutor a účastníci řízení zněním

exekučního titulu, jenž povinnému ukládá povinnost, která dosud nebyla dobrovolně splněna, vázání, přičemž exekuční soud není oprávněn až na některé výjimky věcnou správnost exekučního titulu jakkoliv přezkoumávat, proto k námitce povinného o neexistenci pohledávky nebude přihlédnuto. Mezi jiné důvody, pro které je exekuce nepřipustná a které spadají pod písmeno h), náleží dále neplatnost rozhodčí doložky, nedostatek součinnosti oprávněného při exekuci odebráním věci, důvodně vznesená námitka promlčení vymáhaného práva a další důvody nespádající pod písmeno a) - g).

Zákon dále upravuje i zvláštní důvody pro zastavení exekuce, z nichž bych zde zmínila především ustanovení § 336i odst. 2 o.s.ř., prostřednictvím kterého se za podmínek stanovených v zákoně povinný domáhá zastavení exekuce prodejem nemovitosti, v níž má hlášen trvalý pobyt. Uvedené ustanovení je problematické, neboť se domnívám, že může být ze strany povinného zneužíváno, a to když se povinný účelově přihlásí k trvalému pobytu v postižené nemovitosti, aby zabránil dražbě, přestože ve skutečnosti bydlí někde jinde. Na jedné straně se toto ustanovení snaží chránit povinného před ztrátou bydlení, na straně druhé mám ale obavy, že povede k poškození oprávněného. Objasnění této otázky přinese pravděpodobně až budoucí judikatura.

S ohledem na absenci konstatní judikatury není dosud zcela jasná odpověď na další problematickou otázku, a sice, jak vysoká musí být veřejnoprávní pohledávka obce představující právo na peněžité plnění k tomu, aby obec mohla přistoupit k jejímu vymáhání prostřednictvím soudního exekutora při současném neporušení ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu a aby tak neriskovala zastavení exekuce z důvodu zjevného nepoměru exekučně vymáhané veřejnoprávní pohledávky obce k nákladům exekuce vedené soudním exekutorem. Aktuálně se totiž zdá, že každý soud má svou vlastní hranici a lze očekávat, že sjednocení soudní praxe bude ještě nějakou dobu trvat.

Praxe rovněž ukazuje, že je nezbytné zajistit ochranu manžela povinného v případě, že je exekucí postižen majetek ve společném jmění manželů nebo majetek, který je výlučným majetkem manžela povinného. Problematika postižení společného jmění manželů v exekuci je velmi často novelizovanou a tím i komplikovanou oblastí, a proto jsem jí věnovala samostatnou kapitolu. Došla jsem k závěru, že v případě společného dluhu manželů je pro věřitele (oprávněné) ve fázi nalézacího řízení procesně nejvýhodnější žalovat oba manžele tak, aby následně exekuční titul zněl na oba manžele a ve fázi exekučního řízení měli oba dva postavení povinného. V takové situaci pak lze postihnout jak výlučný majetek každého z manželů, tak i společné jmění manželů

v celém rozsahu. Kdyby ovšem věřitel (oprávněný) žaloval pouze jednoho z manželů, na něhož by zněl exekuční titul, nebylo by to pro něj výhodné, protože by bylo možné postihnout jen výlučný majetek jednoho manžela uvedeného v exekučním titulu, společné jmění manželů v celém rozsahu a účet druhého manžela u peněžního ústavu, ale pouze do výše poloviny prostředků, které jsou na tomto účtu vedeny. Manžel povinného se dle stávající právní úpravy může bránit návrhem na (částečné) zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. tvrzením, že exekucí je postihován majetek ve společném jmění manželů, který nelze postihnout, nebo jej nelze postihnout v takovém rozsahu.

Závěrem bych shrnula, že vedle návrhu na odklad, jímž povinný usiluje o oddálení exekuce, využití návrhu na zastavení exekuce představuje jedinou možnost, kterou právní řád poskytuje povinnému k tomu, aby se tímto procesním úkonem pokusil exekuci zvrátit. Zda takovému návrhu na zastavení exekuce bude nakonec vyhověno závisí především na relevantnosti konkrétního důvodu zastavení exekuce uváděného povinným v návrhu.

K výše uvedenému bych pouze doplnila, že exekuci lze zastavit úplně či částečně, přičemž soudní exekutor zastavuje exekuci vždy pouze na návrh nebo z vlastního podnětu se souhlasem oprávněného. Bez návrhu a souhlasu oprávněného může exekuci zastavit pouze soud.

Cílem této diplomové práce bylo podrobně seznámit čtenáře s důvody vedoucími k zastavení exekuce. Při zpracování dané problematiky jsem kladla zejména důraz na obecné důvody zastavení exekuce, neboť se s nimi v praxi setkáváme nejčastěji. Vycházela jsem z účinného znění zákona, které jsem konfrontovala s aktuální ustálenou judikaturou. Upozornila jsem i na některé problematické otázky dosud judikaturou nevyřešené.

Seznam zkratk

e.ř. exekutorský řád

o.s.ř. občanský soudní řád

z.r.ř. zákon o rozhodčím řízení

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

HLAVSA, Petr; DÁVID Radovan; KOJAN Michal. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013, 256 s. ISBN 978-80-87576-54-0.

JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení (soudcovský komentář). Kniha V. §251-376 občanského soudního řádu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 632 s. ISBN 978-80-7552-273-3.

KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6.

KŮRKA, Vladimír; SVOBODA Karel. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 460 s. ISBN 978-80-7478-374-6.

LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský soudní řád (§ 251 až 376). Exekuční řád. Exekuční právo. Praktický komentář*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 556 s. ISBN 978-80-7478-988-5.

POLIŠENSKÁ, Petra; FEBEROVÁ Radka. *Exekuční a insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 224 s. ISBN 978-80-7552-395-2.

SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, 1422 s. ISBN 978-80-7400-506-0.

ŠÍNOVÁ, Renáta; KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ Ingrid a kol. *Civilní proces Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, 359 s. ISBN 978-80-7400-600-5.

TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, 852 s. ISBN 80-7179-489-9.

WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA Martin. *Soudní exekuce*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 336 s. ISBN 978-80-7552-427-0.

ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4.

JÍCHA LUKÁŠ. Vymahatelnost pohledávek z pohledu nového § 336i odst. 2 o.s.ř. *Komorní listy*, 04/2015. Praha: Exekutorská komora ČR, 2015. s. 27. MK ČR E 19153.

2. Seznam použitých právních předpisů

Zákon č. 120/2001 Sb., zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24.10.2017].

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24.10.2017].

Zákon č. 358/1992 Sb., notářský řád, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24.10.2017].

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24.10.2017].

Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24.10.2017].

3. Seznam použité judikatury

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 10. 2015, sp. zn. 26 Cdo 1351/2014. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1914/2016. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 7. 2017, sp. zn. III. ÚS 1565/17. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2017, sp. zn. 17 Co 248/2017.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, sp. zn. 8 As 143/2014. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 6. 2005, sp. zn. 20 Cdo 1380/2004. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 6. 2009, sp. zn. 20 Cdo 5478/2007. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3542/2012. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 30 Cdo 5414/2014. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 8. 2014, sp. zn. IV. ÚS 1866/13. In: ASPI [právní nformační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. 20 Cdo 4105/2009. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 10. 2006, sp. zn. 20 Cdo 1062/2005. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 3. 2008, sp. zn. 20 Cdo 5293/2007. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 29.11.2017].

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Společný dluh manželů - dluh spadá do SJM
- Příloha č. 2 Výlučný dluh 1 z manželů - dluh nespadá do SJM
- Příloha č. 3 Důvody pro zastavení exekuce

Kdo je povinný	Lze postihnout
oba manželé mají postavení povinného	1. výlučný majetek každého z manželů 2. SJM v celém rozsahu
jeden z manželů má postavení povinného	1. výlučný majetek povinného (manžela označeného v exekčním titulu) 2. SJM v celém rozsahu 3. účet manžela povinného u peněžního ústavu do výše poloviny prostředků

Povaha vymáhané pohledávky	Lze postihnout
dluh jen jednoho z manželů vznikl proti vůli druhého manžela, který nesouhlas projevil vůči věřiteli bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu dozvěděl	SJM jen do výše podílu povinného, kdyby bylo SJM zrušeno a vypořádáno dle ust. § 742 občanského zákoníku
dluh se týká povinnosti manžela plnit výživné	SJM jen do výše podílu povinného, kdyby bylo SJM zrušeno a vypořádáno dle ust. § 742 občanského zákoníku
jde o dluh z protiprávního činu jen jednoho z manželů	SJM jen do výše podílu povinného, kdyby bylo SJM zrušeno a vypořádáno dle ust. § 742 občanského zákoníku
dluh jen jednoho z manželů vznikl ještě před uzavřením manželství	SJM jen do výše podílu povinného, kdyby bylo SJM zrušeno a vypořádáno dle ust. § 742 občanského zákoníku

Příloha č. 3

Důvody pro zastavení exekuce

Obecné důvody	
Příslušné ustanovení	Konkrétní důvod
§ 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř.	nevykonatelnost exekučního titulu
§ 268 odst. 1 písm. b) o.s.ř.	zrušení či neúčinnost exekučního titulu
§ 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř.	návrh oprávněného
§ 268 odst. 1 písm. d) o.s.ř.	postižení věcí vyloučených podle ust. § 321 a 322 o.s.ř. nebo majetku, ze kterého nelze vymáhanou pohledávku uspokojit
§ 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř.	nemajetnost povinného
§ 268 odst. 1 písm. f) o.s.ř.	postižení majetku vyloučeného z exekuce v řízení podle třetí části o.s.ř.
§ 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř.	zánik práva přiznaného exekučním titulem v době po jeho vydání
§ 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.	neprípustnost z jiného důvodu, pro který nelze rozhodnutí vykonat

Zvláštní důvody	
Příslušné ustanovení	Konkrétní důvod
§ 268 odst. 2 o.s.ř.	povinný provedl a odvedl srážku v rozsahu, v jakém ji byl povinen provést
§ 268 odst. 3 o.s.ř.	zánik zástavního práva (v případě exekuce prodejem zástavy)
§ 290 odst. 1 o.s.ř.	povinný po dobu 1 roku nepobírá mzdu vůbec nebo v dostatečné výši (v případě exekuce srážkami ze mzdy)
§ 290 odst. 2 o.s.ř.	srážky jsou prováděny již jen pro běžné výživné a lze předpokládat dobrovolné plnění výživného ze strany povinného (v případě exekuce srážkami ze mzdy)
§ 326a o.s.ř.	nebyly sepsány žádné věci povinného (v případě exekuce prodejem movitých věcí)
§ 336i odst. 2 o.s.ř.	povinný má v postižené nemovitosti místo trvalého pobytu, přičemž výše vymáhané pohledávky nepřesahuje 30.000,00 Kč bez příslušenství a nejde o pohledávku výživného či náhrady újmy způsobené trestným činem a neodporuje to dobrým mravům (v případě exekuce prodejem nemovitých věcí)
§ 336m odst. 1 o.s.ř.	nebylo při dražbě nemovitosti učiněno ani nejnižší podání a nebyl podán návrh na pokračování řízení do 1 roku ode dne neúspěšné dražby (v případě exekuce prodejem nemovitých věcí)
§ 338n odst. 6 o.s.ř., § 338w odst. 3 o.s.ř.	předluženost závodu (v případě exekuce postižením závodu)
§ 338za odst. 1 a 3 o.s.ř.	nebylo při dražbě závodu učiněno ani nejnižší podání a nebyl podán návrh na další dražební jednání do 6 měsíců ode dne neúspěšné dražby, v případě opakované dražby nebylo učiněno ani nejnižší podání (v případě exekuce postižením závodu)
§ 348 odst. 3 o.s.ř.	nepodaří se společnou movitou věc nebo nemovitou věc prodat (v případě exekuce rozdělením společné věci)
§ 35 odst. 1 z.r.ř.	povinný podá návrh na zastavení exekuce z důvodů uvedených pod písmeny a) - d) § 35 odst. 1 z.r.ř., exekuční soud exekuci přeruší a uloží povinnému, aby do 30 dnů podal u příslušného soudu návrh na zrušení rozhodčího nálezu, dojde-li pak v řízení podle části III. o.s.ř. ke zrušení rozhočího nálezu, je dán důvod pro zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. b) o.s.ř.

Důvody zastavení exekuce – abstrakt, 3 klíčová slova

Abstrakt

Předmětem této diplomové práce jsou důvody zastavení exekuce prováděné soudním exekutorem podle exekučního řádu. Důležitost zvoleného tématu odůvodňuje skutečnost, že jediným prostředkem, jímž se povinný může proti exekuci účinně bránit je návrh na zastavení, popřípadě odklad exekuce.

První část diplomové práce se zabývá prameny právní úpravy, nejvýznamnějšími novelami a základní terminologií, která úzce souvisí s řešeným procesním institutem zastavení exekuce. Jednou ze stěžejních zásad ovládajících exekuční řízení je zásada ochrany a obrany povinného při provádění exekuce. Kapitola zaměřená na základní zásady ovlivňující průběh exekučního řízení pojednává zejména o těch, jenž se uplatňují ve fázi exekučního řízení od podání návrhu na zastavení exekuce, případně návrhu na odklad exekuce až po rozhodnutí o něm, nebo i tam, kde je rozhodováno o zastavení exekuce bez podaného návrhu. Nedílnou součástí diplomové práce představuje kapitola o obsahových náležitostech návrhu na odklad a zastavení exekuce, o vadách podání včetně postupu při jejich odstranění. Následují dvě samostatné kapitoly věnované procesním institutům odkladu a zastavení exekuce. Nejzásadnější částí diplomové práce je kapitola, která se soustředí na důvody zastavení exekuce. Rozlišujeme obecné důvody zastavení exekuce stanovené v ustanovení § 268 občanského soudního řádu a zvláštní důvody zastavení exekuce uvedené u jednotlivých způsobů vedení exekuce. Problematika postižení majetku náležejícího do společného jmění manželů a s tím související obrana manžela povinného je rovněž podrobně rozebrána, neboť se jedná o často novelizovanou a z tohoto důvodu velmi složitou právní úpravu.

Při zpracování daného tématu autorka vycházela ze současné právní úpravy, příslušné judikatury a praxe, kterou získala u exekutorského úřadu. Kladla přitom zejména důraz na obecné důvody zastavení exekuce, neboť se s nimi v praxi setkáváme nejčastěji. Diplomová práce si především klade za cíl poskytnout čtenáři přehled o tom, které relevantní důvody musí být účastníkem exekučního řízení namítány, aby se svým návrhem úspěšně domohl zastavení exekuce.

Klíčová slova: exekuční řízení, povinný, návrh na odklad/zastavení exekuce

Reasons for discontinuation of distraint – Abstract, 3 Keywords

Abstract

The subject-matter of this diploma thesis are the reasons for the discontinuation of distraint performed by a court distrainor in accordance with the Rules of Distraint. The importance of the chosen topic is justified by the fact that the only means the liable party can use to effectively defend themselves against distraint is a motion for the discontinuation or postponement of distraint.

The first part of the diploma thesis deals with sources of the legal regulation, the most important amendments and the basic terminology which is closely related to the discussed procedural institute of the discontinuation of distraint. One of the key principles governing the distraint proceedings is the principle of protecting and defending the liable party while performing distraint. The chapter focused on basic principles affecting the course of the distraint proceedings deals particularly with those principles that are applied in the stage of the distraint proceedings from the filing of the motion for the discontinuation of distraint, or the motion for the postponement of distraint, until a decision on that motion is taken, or also in the cases where a decision on the discontinuation of distraint is taken even without filing a motion. The chapter focusing on the content requirements concerning the motion for the postponement or discontinuation of distraint and on defects in filing, including the steps to be taken to rectify such defects, forms an integral part of the diploma thesis. There follow two separate chapters dealing with the procedural institutes of the postponement and discontinuation of distraint. The most essential part of the diploma thesis is the chapter focused on the reasons for the discontinuation of distraint. We distinguish the general reasons for the discontinuation of distraint laid down in the provision of Section 268 of the Code of Civil Procedure and the special reasons for the discontinuation of distraint stipulated for the individual methods of distraint. The issue of affecting property that belongs to the joint property of spouses and the related defence of the liable party's spouse is also discussed in detail since this is a frequently amended and therefore complicated legal regulation.

When working on the given topic, the author relied on the current legal regulation, the relevant case law and the practice gained in a distrainor's office. She put emphasis on the general reasons for the discontinuation of distraint since we usually encounter these in practice. The diploma

thesis particularly aims to provide the reader with an overview of which relevant reasons have to be pleaded by the party to the distraint proceedings to achieve the discontinuation of distraint with their motion.

Keywords: distraint proceedings, liable party, motion for the postponement or discontinuation of distraint